



Van Lanschot

F. van Lanschot Bankiers NV
Financieel verslag
Halfjaarcijfers 2016



INHOUDSOPGAVE

| | Pagina |
|--|--------|
| KERNGEGEVENS | 3 |
| RESULTAAT | 4 |
| BALANS | 11 |
| CLIENT ASSETS | 16 |
| RECONCILIATIE IFRS EN MANAGEMENTRAPPORTAGE | 19 |
| <i>HALFJAARREKENING</i> | |
| GECONSOLIDEERDE BALANS PER 30 JUNI 2016 | 20 |
| GECONSOLIDEERDE WINST-EN-VERLIESREKENING OVER HET EERSTE HALFJAAR 2016 | 21 |
| GECONSOLIDEERD OVERZICHT GEREALISEERDE EN ONGEREALISEERDE RESULTATEN OVER HET EERSTE HALFJAAR 2016 | 22 |
| GECONSOLIDEERD VERLOOPOVERZICHT EIGEN VERMOGEN OVER HET EERSTE HALFJAAR 2016 | 23 |
| GECONSOLIDEERD VERLOOPOVERZICHT EIGEN VERMOGEN OVER HET EERSTE HALFJAAR 2015 | 23 |
| GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT OVER HET EERSTE HALFJAAR 2016 | 24 |
| TOELICHTING OP HET HALFJAARBERICHT | 26 |
| TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS | 28 |
| TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE WINST-EN-VERLIESREKENING | 32 |
| ADDITIONELE TOELICHTING | 35 |
| SEGMENTINFORMATIE | 43 |
| GEBEURTENISSEN NA DE VERSLAGPERIODE | 45 |
| BESTUURDERSVERKLARING | 46 |

**KERNGEGEVENS¹**

In afwijking van de weergave in de halfjaarrekening worden de niet-strategische deelnemingen, de eenmalige baten/lasten en de kosten ten aanzien van het investeringsprogramma Strategy 2020 separaat getoond.

| | H1 2016 | H2 2015 | | H1 2015 | |
|--|------------|------------|------|------------|------|
| Winst-en-verliesrekening | | | | | |
| Nettoresultaat | 31,5 | 5,1 | | 37,7 | -16% |
| Onderliggend nettoresultaat | 37,7 | 22,4 | 69% | 37,7 | 0% |
| Efficiencyratio (%) | 81,1 | 78,5 | | 70,7 | |
| (x € miljoen) | | | | | |
| | 30-06-2016 | 31-12-2015 | | 30-06-2015 | |
| Balans- en kapitaalmanagement | | | | | |
| Eigen vermogen toekomstend aan aandeelhouders | 1.301 | 1.299 | 0% | 1.302 | 0% |
| Eigen vermogen aandeel derden | 13 | 21 | -37% | 46 | -72% |
| Spaargelden & deposito's | 9.686 | 9.908 | -2% | 10.244 | -5% |
| Kredieten | 10.305 | 10.504 | -2% | 10.806 | -5% |
| Balanstotaal | 15.433 | 15.832 | -3% | 16.894 | -9% |
| Fundingratio (%) | 94,0 | 94,3 | | 94,8 | |
| Risicogewogen activa | 6.091 | 6.431 | -5% | 7.313 | -17% |
| Common Equity Tier I-ratio (%) ² | 17,3 | 16,3 | | 14,6 | |
| Tier I-ratio (%) ² | 17,3 | 16,3 | | 14,6 | |
| Total Capital-ratio (%) ² | 18,2 | 17,0 | | 15,3 | |
| Basel III | | | | | |
| Common Equity Tier I-ratio (%) (fully loaded) ³ | 16,9 | 15,4 | | 13,6 | |
| Liquidity Coverage Ratio (%) | 140,2 | 139,5 | | 129,0 | |
| Net Stable Funding Ratio (%) | 121,2 | 118,1 | | 116,2 | |
| Leverageratio (%) (fully loaded) ³ | 6,4 | 6,1 | | 5,7 | |
| (x € miljard) | | | | | |
| | 30-6-2016 | 31-12-2015 | | 30-6-2015 | |
| Client assets | | | | | |
| Assets under management | 66,2 | 63,0 | 5% | 59,6 | 11% |
| Assets under administration | 54,3 | 50,3 | 8% | 45,7 | 19% |
| Assets under administration | 2,2 | 2,8 | -22% | 3,7 | -41% |
| Spaargelden & deposito's | 9,7 | 9,9 | -2% | 10,2 | -5% |
| Kengetallen | | | | | |
| | H1 2016 | H2 2015 | | H1 2015 | |
| Gewogen gemiddeld aantal uitstaande gewone aandelen (x1.000) | 40.959 | 40.920 | 0% | 40.879 | 0% |
| Onderliggend nettoresultaat per aandeel (€) | 0,88 | 0,45 | 96% | 0,81 | 9% |
| Rendement gemiddeld Common Equity Tier I-vermogen (%) ⁴ | 6,8 | 3,4 | | 6,2 | |
| Personeel (aantal fte per einde periode) | 1.646 | 1.666 | -1% | 1.697 | -3% |

In verband met een tweetal wijzigingen in rapportering zijn de vergelijkende cijfers aangepast:

- In verband met een gewijzigde interpretatie van IFRS-regels wordt met ingang van het tweede kwartaal 2016 geen saldocompensatie (i.e. saldering van rekening courant-tegoeden en -uitzettingen van specifieke klanten) meer toegepast. De vergelijkende cijfers voor kredieten, spaargelden, balanstotaal en gerelateerde cijfers en ratio's zijn hiervoor aangepast.
- Een aantal niet-strategische deelnemingen is opgenomen in de geconsolideerde cijfers van Van Lanschot. Eén van deze deelnemingen, te weten Medsen (AIO II BV), is in H2 2015 voor het eerst volledig geconsolideerd, waarbij het effect voor het volledige jaar is meegenomen. De vergelijkende cijfers zijn nu aangepast zodat het effect per halfjaar zichtbaar is.

¹ Door gebruik van onafgeronde cijfers kunnen de totaalbedragen afwijken van de optelling. Procentuele mutaties zijn gebaseerd op onafgeronde cijfers.

² Per 31-12-2015 o.b.v. phase-in en inclusief ingehouden winst. Per 30-6-2015 en 30-6-2016 phase-in en exclusief ingehouden winst.

³ Per 31-12-2015 inclusief ingehouden winst. Per 30-6-2015 en 30-6-2016 exclusief ingehouden winst.

⁴ Gebaseerd op onderliggend nettoresultaat



RESULTAAT

| (x € miljoen) | H1 2016 | H2 2015 | | H1 2015 | |
|---|--------------|--------------|-------------|--------------|-------------|
| Provisie | 117,4 | 124,6 | -6% | 141,0 | -17% |
| - w.v. effectenprovisie | 100,3 | 101,5 | -1% | 106,3 | -6% |
| - w.v. overige provisies | 17,1 | 23,1 | -26% | 34,7 | -51% |
| Interest | 110,3 | 100,8 | 9% | 102,0 | 8% |
| Opbrengsten uit effecten en deelnemingen | 8,5 | 17,3 | -51% | 10,8 | -22% |
| Resultaat uit financiële transacties | 4,0 | 3,9 | 4% | 20,2 | -80% |
| Inkomsten uit operationele activiteiten | 240,2 | 246,5 | -3% | 274,1 | -12% |
| Personeelskosten | 107,2 | 103,3 | 4% | 108,7 | -1% |
| Andere beheerskosten | 81,1 | 82,7 | -2% | 77,3 | 5% |
| Afschrijvingen | 6,5 | 7,6 | -14% | 7,9 | -17% |
| Bedrijfslasten | 194,8 | 193,6 | 1% | 193,9 | 0% |
| Operationeel bedrijfsresultaat | 45,4 | 52,9 | -14% | 80,2 | -43% |
| Bijzondere waardeverminderingen kredieten | -1,7 | 19,1 | | 31,9 | |
| Bijzondere waardeverminderingen overig | 0,5 | 5,2 | -91% | 2,8 | -84% |
| Bijzondere waardeverminderingen | -1,3 | 24,3 | | 34,7 | |
| Bedrijfsresultaat voor belasting niet-strategische deelnemingen | 3,1 | 5,2 | -39% | 5,4 | -42% |
| Bedrijfsresultaat voor eenmalige baten / lasten en belastingen | 49,8 | 33,8 | 47% | 50,9 | -2% |
| Eenmalige baten / lasten (-) | -2,0 | -29,7 | | -0,7 | |
| Kosten herstellkader rentederivaten | 8,0 | - | | - | |
| Kosten investeringsprogramma Strategy 2020 | 0,3 | - | | - | |
| Bedrijfsresultaat voor belastingen | 39,5 | 4,2 | | 50,1 | -21% |
| Belastingen | 8,0 | -0,9 | | 12,4 | -36% |
| Nettoresultaat | 31,5 | 5,1 | | 37,7 | -16% |
| Onderliggend nettoresultaat⁵ | 37,7 | 22,4 | 69% | 37,7 | 0% |

| (x € miljoen) | H1 2016 | H2 2015 | | H1 2015 | |
|--|-------------|-------------|------------|-------------|-------------|
| Onderliggend nettoresultaat | 37,7 | 22,4 | 69% | 37,7 | 0% |
| Eenmalige last verkoop non-performing vastgoedleningen | - | -23,2 | | - | |
| Eenmalige last herstellkader rentederivaten | -8,0 | - | | - | |
| Kosten investeringsprogramma Strategy 2020 | -0,3 | - | | - | |
| Belastingeffect | 2,1 | 5,9 | | - | |
| Nettoresultaat | 31,5 | 5,1 | | 37,7 | -16% |

⁵ Het onderliggend nettoresultaat betreft in H1 2016 het nettoresultaat gecorrigeerd voor de eenmalige last t.a.v. herstellkader rentederivaten en de gemaakte kosten van het investeringsprogramma Strategy 2020. Voor H2 2015 is het nettoresultaat gecorrigeerd voor de eenmalige last door de verkoop van non-performing vastgoedleningen.

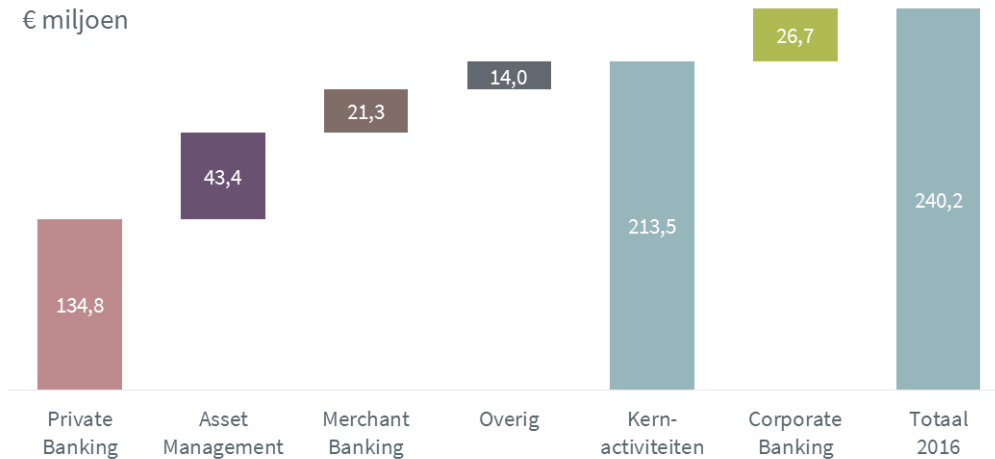


INKOMSTEN UIT OPERATIONELE ACTIVITEITEN⁶

Private Banking, Asset Management en Merchant Banking genereren 83% van de totale inkomsten. Het aandeel van Private Banking is 56% van de totale inkomsten. Asset Management en Merchant Banking genereren respectievelijk 18% en 9% van de totale inkomsten. Deze kernactiviteiten zijn verantwoordelijk voor 98% (H1 2015: 98%) van de provisie-inkomsten en 74% (H1 2015: 81%) van de rente-inkomsten.

Inkomsten uit operationele activiteiten per segment

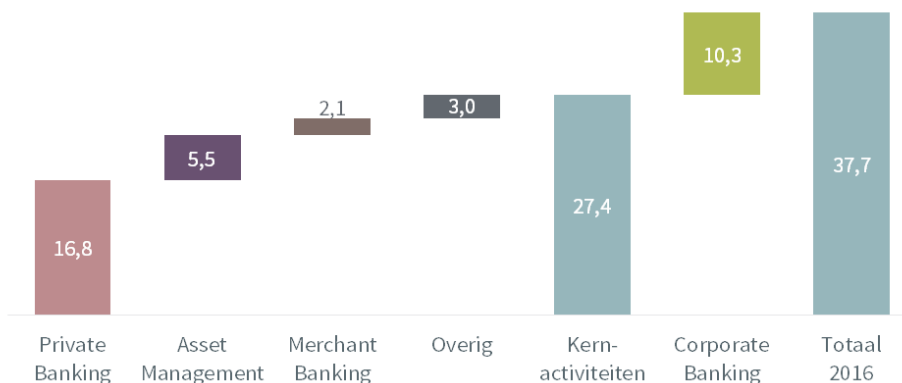
€ miljoen



Alle kernactiviteiten hebben in H1 2016 een positief nettoresultaat gerealiseerd. In het onderliggend nettoresultaat is de nettowinst van H1 2016 gecorrigeerd voor de eenmalige last t.a.v. het herstell kader rentederivaten (brutolast van € 8,0 miljoen) en de kosten verbonden aan het strategisch investeringsprogramma (brutolast van € 0,3 miljoen).

Onderliggend nettoresultaat

€ miljoen



⁶ In afwijking van de weergave in de halfjaarrekening worden de niet-strategische deelnemingen, de eenmalige baten/lasten en de kosten ten aanzien van het investeringsprogramma Strategy 2020 separaat getoond



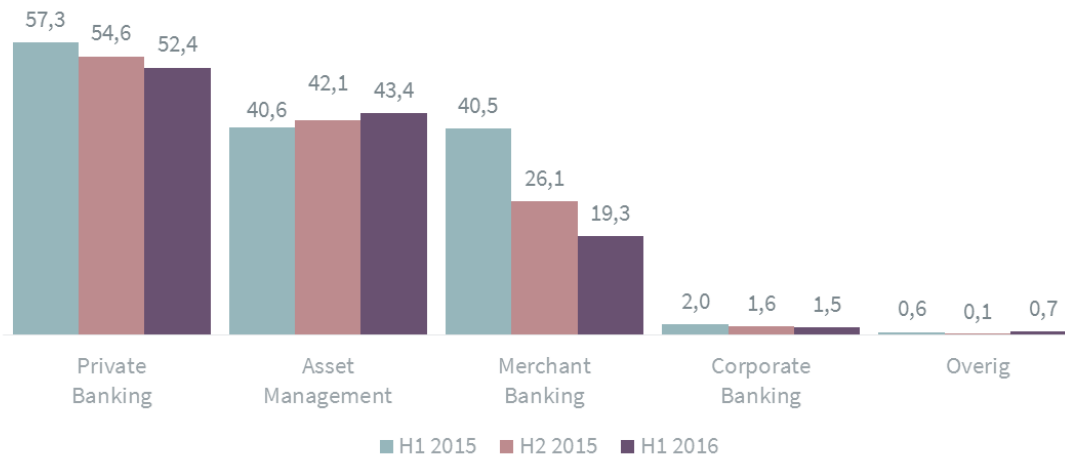
Provisie

| (x € miljoen) | H1 2016 | H2 2015 | | H1 2015 | |
|-------------------------------|--------------|--------------|------------|--------------|-------------|
| Effectenprovisie | 100,3 | 101,5 | -1% | 106,3 | -6% |
| - beheerprovisie ⁷ | 86,2 | 86,8 | -1% | 85,7 | 1% |
| - transactieprovisie | 14,0 | 14,7 | -4% | 20,6 | -32% |
| Overige provisies | 17,1 | 23,1 | -26% | 34,7 | -51% |
| Provisie | 117,4 | 124,6 | -6% | 141,0 | -17% |

De provisies, de voornaamste inkomstenbron van Van Lanschot, bedragen € 117,4 miljoen in H1 2016. Ten opzichte van H1 2015 is de beheerprovisie vrijwel constant, terwijl de transactieprovisie en overige provisies sterk dalen door marktomstandigheden. De totale provisies zijn hierdoor met 17% gedaald. Het aandeel van de terugkerende effectenprovisie in de totale effectenprovisie is met 86% in H1 2016 toegenomen ten opzichte van H1 2015 (81%).

Provisie-inkomsten per segment

€ miljoen



De provisie-inkomsten van Private Banking laten een daling zien van € 4,9 miljoen ten opzichte van H1 2015. Deze daling betreft met name lagere transactieprovisies omdat onze klanten minder transacties doen in reactie op de volatiele en onzekere markten. Daarnaast is er een lichte margedruk op de beheerprovisies, onder andere als gevolg van een prijsverlaging van Evi midden 2015.

Bij Asset Management leiden nieuwe mandaten en de inkomsten uit KCM Londen (vanaf 1 oktober 2015) tot een stijging van de provisie-inkomsten. De gemiddelde marge daalt. Dit wordt enerzijds veroorzaakt door de ontwikkeling van de samenstelling van het beheerd vermogen. Het aandeel van fiduciaire mandaten is met de activiteiten van KCM Londen en andere nieuwe mandaten gestegen naar 60% van de assets under management binnen dit segment (H1 2015: 55%). Het aandeel van obligatiefondsen en -mandaten steeg naar 25% (H1 2015: 23%). Anderzijds was er margedruk bij de beleggingsstrategieën gericht op aandelen.

In lijn met de ontwikkeling op de Europese kapitaalmarkten leiden lagere handels- en emissie-activiteiten van klanten van Kempen tot een daling van de transactieprovisie bij Merchant Banking. De overige provisie daalde eveneens door minder adviesopdrachten voor Kempen Corporate Finance. In H1 2015 was de performance van Merchant Banking uitzonderlijk sterk.

⁷ Beheerprovisie is inclusief advies- en servicefee.

**Interest**

| (x € miljoen) | H1 2016 | H2 2015 | | H1 2015 | |
|-------------------------------|--------------|--------------|-----------|--------------|-----------|
| Bruto rentemarge | 132,1 | 138,3 | -4% | 140,6 | -6% |
| Rente egalisatie effecten | -14,8 | -18,2 | -19% | -15,4 | -4% |
| Diverse rentebaten en -lasten | -11,1 | -22,3 | -50% | -26,1 | -58% |
| Kredietprovisie | 4,0 | 2,8 | 42% | 2,9 | 39% |
| Interest | 110,3 | 100,8 | 9% | 102,0 | 8% |

Ondanks het uitdagende renteklimaat, laat het interestresultaat in H1 2016 van € 110,3 miljoen een stijging zien ten opzichte van H1 2015 (€ 102,0 miljoen). De verbetering van het interestresultaat is voornamelijk het gevolg van de lagere amortisatielasten op in het verleden afgebroken rentehedges. Deze verbetering van € 13,5 miljoen ten opzichte van H1 2015 is verwerkt in diverse rentebaten en -lasten.

De bruto rentemarge is per saldo gedaald in H1 2016 tot € 132,1 miljoen. Dit is met name het gevolg van lagere rentetarieven bij hypotheeklen, de kleinere kredietportefeuille van Corporate Banking en de druk op de rente-inkomsten bij de beleggingsportefeuille. Dit wordt deels gecompenseerd door lagere vergoedingen voor spaargelden en deposito's en lagere kosten voor wholesale funding.

De rentemarge⁸ is ten opzichte van eind 2015 in H1 2016 met 11 basispunten gestegen naar een gemiddelde van 132 basispunten. De geschoonde rentemarge⁸ is gestegen van 115 basispunten in 2015 naar 124 basispunten in H1 2016.

Opbrengsten uit effecten en deelnemingen

| (x € miljoen) | H1 2016 | H2 2015 | | H1 2015 | |
|---|------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| Dividend | 2,3 | 8,4 | -72% | 2,0 | 14% |
| Verkoopresultaat | 0,9 | 2,0 | -54% | 0,9 | -2% |
| Waarderingsresultaat ⁹ | 5,3 | 6,9 | -23% | 7,9 | -33% |
| Opbrengsten uit effecten en deelnemingen | 8,5 | 17,3 | -51% | 10,8 | -22% |

De opbrengsten uit effecten en deelnemingen vloeien voort uit het participatiebedrijf van Van Lanschot en deelnemingen in eigen beleggingsfondsen, bijvoorbeeld door het verstrekken van vermogen in de opstartfase.

Het waarderingsresultaat, dat naast herwaarderingen op de participatieportefeuille ook resultaten uit andere minderheidsdeelnemingen van Van Lanschot betreft, daalt naar € 5,3 miljoen (H1 2015: € 7,9 miljoen) doordat de posities in eigen beleggingsfondsen zijn teruggebracht.

Resultaat uit financiële transacties

| (x € miljoen) | H1 2016 | H2 2015 | | H1 2015 | |
|---|------------|------------|-----------|-------------|-------------|
| Koersresultaat effecten ⁹ | -1,7 | 0,2 | | 0,6 | |
| Resultaat handel valuta | 3,5 | 5,5 | -37% | 6,8 | -49% |
| Resultaat op beleggingsportefeuille | 6,1 | -3,5 | | 19,1 | -68% |
| Resultaat op rentehedges | -3,3 | 2,7 | | -1,6 | |
| Overige inkomsten | -0,5 | -1,0 | -50% | -4,7 | -89% |
| Resultaat uit financiële transacties | 4,0 | 3,9 | 4% | 20,2 | -80% |

Het resultaat op de beleggingsportefeuille ter grootte van € 6,1 miljoen bestaat uit twee delen. Op de verkoop van obligaties uit de beleggingsportefeuille is een resultaat van € 7,0 miljoen gerealiseerd (H1 2015: € 13,6 miljoen).

⁸ De rentemarge is berekend op basis van 12 maanden voortschrijdend gemiddelde. De geschoonde rentemarge is de bruto rentemarge gecorrigeerd voor de rente egalisatie effecten en de rentegerelateerde amortisatie op derivaten.

⁹ In 2016 is het resultaat managementboek Kempen van Resultaat financiële transacties verschoven van Resultaat uit financiële transacties (koersresultaat) naar Opbrengst effecten en deelnemingen (waarderingsresultaat). De vergelijkende cijfers 2015 zijn aangepast.



Daarnaast is een resultaat van € 0,9 miljoen negatief behaald op de Mark-to-Market (MtM)-portefeuille (H1 2015: € 5,5 miljoen).

De overige inkomsten van € 0,5 miljoen negatief bestaan enerzijds uit de lasten van de door Van Lanschot uitgegeven schuldbewijzen, het mediumtermnotes-boek (- € 4,6 miljoen). Anderzijds wordt onder overige inkomsten het positieve resultaat uit de Structured Products Desk (€ 3,6 miljoen) en afgeleide financiële instrumenten (€ 0,5 miljoen) verantwoord.

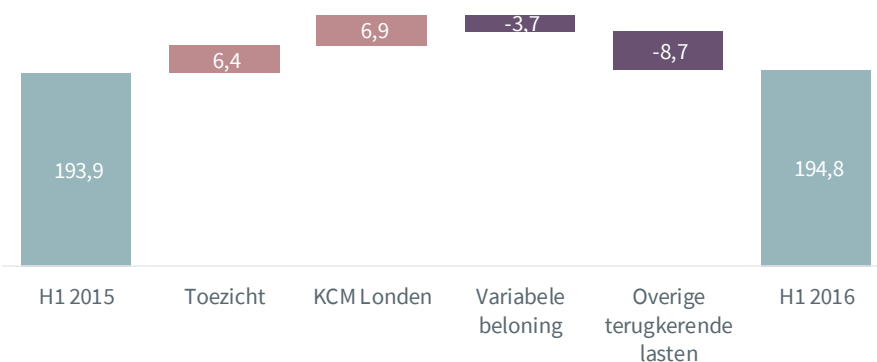
BEDRIJFSLASTEN

| (x € miljoen) | H1 2016 | H2 2015 | | H1 2015 | |
|-----------------------|--------------|--------------|-----------|--------------|-----------|
| Personeelskosten | 107,2 | 103,3 | 4% | 108,7 | -1% |
| Andere beheerskosten | 81,1 | 82,7 | -2% | 77,3 | 5% |
| Afschrijvingen | 6,5 | 7,6 | -14% | 7,9 | -17% |
| Bedrijfslasten | 194,8 | 193,6 | 1% | 193,9 | 0% |

De kosten zijn nagenoeg gelijk gebleven op een niveau van € 194,8 miljoen versus € 193,9 miljoen in H1 2015. Onderliggend is een structurele kostenbesparing zichtbaar van € 8,7 miljoen met name op het gebied van automatiseringskosten (zowel bij de lopende kosten als bij de projectkosten). De variabele beloning is € 3,7 miljoen lager dan vorig jaar. De kosten stijgen door hogere toezichtskosten (+ € 6,4 miljoen), als gevolg van de integratie van KCM Londen en een gevormde voorziening van € 2,5 miljoen voor een te hoge valuta afdekking in enkele klantportefeuilles (samen + € 6,9 miljoen).

Ontwikkeling bedrijfslasten

€ miljoen



Personeelskosten

De personeelskosten (€ 107,2 miljoen) zijn met 1% afgenomen ten opzichte van H1 2015 (€ 108,7 miljoen). Dit wordt met name gedreven door een lagere variabele beloning (€ 3,7 miljoen lager). Deze daling wordt gedeeltelijk gecompenseerd door hogere loonkosten bij Asset Management als gevolg van de verkregen activiteiten in het Verenigd Koninkrijk (stijging van € 2,0 miljoen). Ultimo H1 2016 bestond het personeelsbestand exclusief niet-strategische deelnemingen uit 1.646 fte. Dit is een daling van 20 fte ten opzichte van ultimo 2015 (1.666 fte). Deze daling is zichtbaar binnen Private Banking en de stafafdelingen. Asset Management en Merchant Banking laten een lichte stijging zien.

Andere beheerskosten

De andere beheerskosten bedragen in H1 2016 € 81,1 miljoen en liggen daarmee 5% boven het niveau van H1 2015 (€ 77,3 miljoen). De kosten voor toezicht, bestaande uit de bijdragen voor het Depositogarantiestelsel en het Single Resolution Fund, de Spaartaks in België en reguliere afdrachten aan DNB, liggen in H1 2016 € 6,4 miljoen boven het niveau van H1 2015. Binnen het segment Asset Management resulteert de acquisitie in het Verenigd Koninkrijk in een kostenstijging van € 2,4 miljoen. Daarnaast is de bovengenoemde voorziening gevormd van € 2,5 miljoen. De grootste daling is zichtbaar binnen de automatiseringskosten (- € 5,2 miljoen).

Afschrijvingen

De afschrijvingen in H1 2016 zijn € 6,5 miljoen en daarmee 17% lager dan in H1 2015 (€ 7,9 miljoen). De daling is met name toe te schrijven aan lagere afschrijving op software applicaties.



Efficiëncyratio

De efficiëncyratio is de verhouding tussen bedrijfslasten (exclusief eenmalige baten en lasten en kosten voor het investeringsprogramma Strategy 2020) en inkomsten uit operationele activiteiten. De ratio is 81,1% in H1 2016 vergeleken met 70,7% in H1 2015. Deze ratio is met name verslechterd door de daling van Resultaat uit financiële transacties en de Overige provisies. De bedrijfslasten zijn in H1 2016 op een vergelijkbaar niveau gebleven als H1 2015.

BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN

| (x € miljoen) | H1 2016 | H2 2015 | | H1 2015 | |
|--|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| Private Banking | 2,4 | 6,0 | -61% | 16,1 | -85% |
| Corporate Banking | 1,0 | 10,8 | -91% | 13,1 | -92% |
| Overig | -5,1 | 2,3 | | 2,7 | |
| Bijzondere waardeverminderingen kredieten | -1,7 | 19,1 | | 31,9 | |
| Impairment op beleggingen en participaties | 0,4 | 3,9 | -90% | 0,1 | |
| Impairment op activa verkregen uit executies | 0,1 | 1,3 | -95% | 2,7 | -97% |
| Bijzondere waardeverminderingen overig | 0,5 | 5,2 | -91% | 2,8 | -84% |
| Bijzondere waardeverminderingen | -1,3 | 24,3 | | 34,7 | |

Bijzondere waardeverminderingen kredieten

De vrijval van de kredietvoorziening bedraagt in H1 2016 € 1,7 miljoen, terwijl de toevoeging in H1 2015 € 31,9 miljoen bedroeg. De toevoeging aan de kredietvoorziening vanuit Corporate Banking is fors gedaald naar € 1,0 miljoen in H1 2016 (H1 2015: € 13,1 miljoen). De verbetering is gerealiseerd bij zowel vastgoedfinancieringen als MKB-leningen. Ook de toevoeging bij Private Banking daalde fors van € 16,1 miljoen (H1 2015) naar € 2,4 miljoen in H1 2016. De hoge toevoeging in H1 2015 bij Private Banking werd in belangrijke mate bepaald door het eenmalige effect van de aanscherping van de criteria voor het nemen van een voorziening en enkele individuele kredieten. In het segment Overig is in H1 2016 een vrijval gerealiseerd van € 5,1 miljoen, terwijl in H1 2015 de toevoeging aan de kredietvoorziening € 2,7 miljoen bedroeg. Deze vrijval in H1 2016 is met name het gevolg van de lagere voorziening voor Incurred But Not Reported (IBNR). Deze voorziening is afgenomen door een betere kredietkwaliteit.

Voor 2015 bedroeg de toevoeging aan de kredietvoorziening ten opzichte van de gemiddelde risicogewogen activa 74 basispunten, terwijl in H1 2016 per saldo een vrijval van de kredietvoorziening resteert (5 basispunten t.o.v. risicogewogen activa).

EENMALIGE BATEN EN LASTEN

In H1 2016 is € 10,0 miljoen aan eenmalige lasten verantwoord in vergelijking met € 0,7 miljoen in H1 2015. In juli 2016 heeft Van Lanschot ingestemd met het uniform herstell kader voor MKB klanten met rentederivaten. Op basis van het herstell kader zal Van Lanschot de betreffende klanten een coulancevergoeding aanbieden. In H1 2016 is hiervoor een voorziening getroffen van € 8,0 miljoen. In 2015 is in verband hiermee reeds een voorziening gevormd van € 1,7 miljoen, die niet als eenmalige last is verantwoord.

| | H1 2016 | H2 2015 | H1 2015 |
|---|--------------|--------------|-------------|
| Eenmalige lasten die volgen uit de gerealiseerde fte-reductie | -1,6 | -1,6 | -0,7 |
| Eenmalige last door verkoop non-performing vastgoedleningen | - | -23,2 | - |
| Afkoop contracten IT-leveranciers | - | -2,4 | - |
| Saldo impairment en gerealiseerde boekwinsten kantoorpanden | -0,4 | -2,5 | - |
| Eenmalige last herstell kader rentederivaten | -8,0 | - | - |
| Eenmalige baten en lasten (-) | -10,0 | -29,7 | -0,7 |



BELASTINGEN

De belasting over H1 2016 bedroeg € 8,0 miljoen (H1 2015: € 12,4 miljoen). Dit leidt tot een belastingdruk van 20,3% en die ligt daarmee op een lager niveau dan in H1 2015 (24,8%).

WINST PER AANDEEL

De geconsolideerde winst wordt als volgt verdeeld:

| (x € miljoen) | H1 2016 | H2 2015 | H1 2015 |
|---|-------------|-------------|-------------|
| Nettoresultaat | 31,5 | 5,1 | 37,7 |
| Netto-interest perpetuele leningen | - | -0,5 | -0,5 |
| Aandeel toekomend aan derden | -1,8 | -3,7 | -4,0 |
| Nettoresultaat voor berekening winst per gewoon aandeel | 29,7 | 0,9 | 33,2 |
| Winst per gewoon aandeel (€) | 0,73 | 0,02 | 0,81 |
| Onderliggend nettoresultaat voor berekening winst per gewoon aandeel | 35,9 | 18,2 | 33,2 |
| Onderliggende nettoresultaat per gewoon aandeel (€) | 0,88 | 0,45 | 0,81 |
| Gewogen gemiddeld aantal uitstaande gewone aandelen (x 1.000) | 40.959 | 40.920 | 40.879 |

De winst toekomend aan derden betreft onder andere het in 2010 geïntroduceerde managementinvesteringsplan (MIP) voor geselecteerde medewerkers van Kempen & Co. Daarnaast bevat dit ook het aandeel derden van de niet-strategische deelnemingen van Van Lanschot.

**BALANS**

| (x € miljoen) | 30-06-2016 | 31-12-2015 | | 30-06-2015 | |
|---|------------|------------|------|------------|------|
| Balans- en kapitaalmanagement | | | | | |
| Eigen vermogen toekomstend aan aandeelhouders | 1.301 | 1.299 | 0% | 1.302 | 0% |
| Eigen vermogen aandeel derden | 13 | 21 | -37% | 46 | -72% |
| Spaargelden & deposito's | 9.686 | 9.908 | -2% | 10.244 | -5% |
| Kredieten | 10.305 | 10.504 | -2% | 10.806 | -5% |
| Balanstotaal | 15.433 | 15.832 | -3% | 16.894 | -9% |
| Fundingratio (%) | 94,0 | 94,3 | | 94,8 | |
| Rendement op activa (%) ¹⁰ | 0,49 | 0,38 | | 0,45 | |

Met ingang van het tweede kwartaal 2016 wordt geen saldocompensatie (i.e. saldering van rekening courant-tegoeden en -uitzettingen van specifieke klanten) meer toegepast. De vergelijkende cijfers voor kredieten, spaargelden, balanstotaal en gerelateerde cijfers en ratio's zijn hiervoor aangepast.

KREDIETPORTEFEUILLE

| (€ miljoen) | 30-06-2016 | 31-12-2015 | |
|--|---------------|---------------|-------------|
| Hypotheke | 5.940 | 5.980 | -1% |
| Overige kredietverlening | 2.393 | 2.375 | 1% |
| Private Banking | 8.333 | 8.355 | 0% |
| MKB-leningen | 809 | 933 | -13% |
| Vastgoedfinancieringen | 918 | 1.065 | -14% |
| Corporate Banking | 1.727 | 1.998 | -14% |
| Hypotheke distributie door derden | 416 | 332 | 25% |
| Bijzondere waardeverminderingen | -171 | -180 | -5% |
| Totaal | 10.305 | 10.504 | -2% |

De kredietportefeuille is in H1 2016 met 2% gedaald naar € 10,3 miljard. Deze afname is het gevolg van de afbouw bij Corporate Banking.

Private Banking

De kredietportefeuille binnen Private Banking bestaat uit hypotheke en overige kredietverlening. De hypotheekportefeuille is beperkt afgenomen (-1%) in H1 2016. De (vervroegde) aflossingen liggen op een vergelijkbaar niveau als H1 2015, terwijl de bruto productie iets hoger ligt dan H1 2015. Het relatieve aandeel van woning hypotheke van Private Banking in de totale kredietportefeuille is vrijwel constant gebleven op 57% (ultimo 2015: 56%). De hypotheekportefeuille wordt gekenmerkt door beperkte verliezen en weinig executieverkopen.

¹⁰ Rendement op activa is per 30-06-2016 gecorrigeerd voor de eenmalige lasten t.a.v. herstellkader rentederivaten en de gemaakte kosten van het investeringsprogramma Strategy 2020 en per 31-12-2015 gecorrigeerd voor de eenmalige last als gevolg van de verkoop van non-performing vastgoedleningen.



De hypotheekportefeuille heeft ultimo H1 2016 een gemiddelde Loan-to-Value (LTV) van 70% op basis van executiewaarde en is daarmee verbeterd ten opzichte van vorig jaar (ultimo 2015: 71%).

De overige kredietverlening betreft kredieten aan vermogende particulieren, bijvoorbeeld in de vorm van de financiering van een tweede woning of het verschaffen van rekening-courantkrediet. Ook zakelijke kredietverlening, die past binnen het relatiemodel van Private Banking, zoals het financieren van een business professional die zich inkoop in een partnership, valt in deze categorie.

Corporate Banking

De zakelijke kredietportefeuille van vastgoedfinancieringen en MKB-leningen bedroeg ultimo H1 2016 in totaal € 1,7 miljard (ultimo 2015: € 2,0 miljard). In H1 2016 bedroeg de daling van risicogewogen activa € 0,3 miljard¹¹ en kwam daarmee uit op € 1,6 miljard (ultimo 2015: € 1,9 miljard).

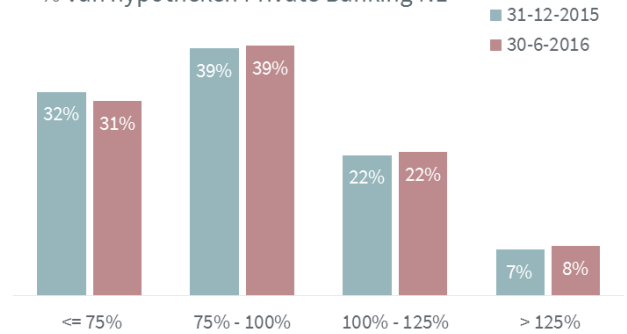
De MKB-leningen met een nominale waarde van € 0,8 miljard en daarmee 8% van de totale kredietportefeuille zijn goed gediversifieerd over sectoren. De vastgoedportefeuille van € 0,9 miljard (9% van de totale kredietportefeuille) blijft goed gespreid over het type onderpand. De onderpanden van de financieringen zijn met name in de Randstad gelegen. De gemiddelde LTV is verbeterd naar 72% (ultimo 2015: 74%).

Hypotheek op basis van distributie door derden

Van Lanschot is in het kader van liquiditeitsmanagement in april 2015 gestart met het verstrekken van hypotheek via een netwerk van intermediairs. Deze worden verstrekt onder het merk Hypotrust. Het betreft de opbouw van een portefeuille met reguliere Nederlandse hypotheek als aanvulling op de beleggingsportefeuille. Hiermee wordt het mogelijk om een aantrekkelijk rendement te realiseren op de beschikbare liquiditeit. De omvang van deze specifieke hypotheekportefeuille bedroeg eind H1 2016 € 0,4 miljard.

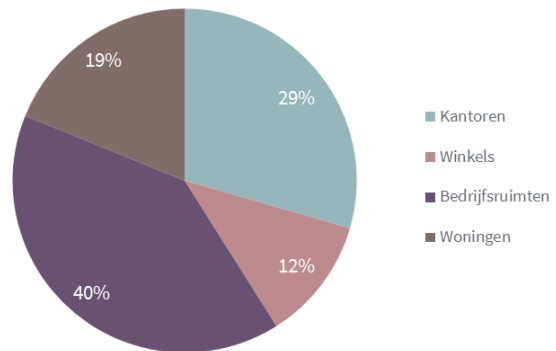
Private Banking: Loan-to-Value Hypotheken

% van hypotheek Private Banking NL



Vastgoedfinanciering naar type onderpand

100%= € 0,9 miljard



¹¹ De reductie van risicogewogen activa bij Corporate Banking met € 0,3 miljard is inclusief de daling voortkomend uit klanten die zijn overgedragen naar Private Banking en mutatie van risicogewogen activa door rating wijziging. De daling van de risicogewogen activa door afbouw van de kredietportefeuille bedroeg € 0,2 miljard in H1 2016.



VOORZIENINGEN

Van Lanschot heeft voor de onvolwaardige kredieten in haar kredietportefeuille voorzieningen getroffen. De onvolwaardige kredieten bedroegen ultimo H1 2016 € 533 miljoen (ultimo 2015: € 575 miljoen). Hiervan is € 162 miljoen voorzien, ofwel 30% (ultimo 2015: 29%). Onderstaande tabellen geven een uitsplitsing van de totale kredietportefeuille en de getroffen voorzieningen.

De impaired ratio is in H1 2016 afgenomen van 5,4% naar 5,1%. Bij Private Banking is het aandeel onvolwaardige kredieten ultimo H1 2016 stabiel op een niveau van 3,3% (ultimo 2015: 3,4%). Bij Corporate Banking is de impaired ratio licht gestegen tot 14,8% (ultimo 2015: 14,5%).

| 30-6-2016 (€ miljoen) | Krediet- portefeuille | Onvolwaardige kredieten | Voorziening op onvolwaardige kredieten | Impaired- ratio ¹² | Coverage- ratio |
|-----------------------------------|--------------------------|----------------------------|--|----------------------------------|--------------------|
| Hypotheke | 5.940 | 111 | 52 | 1,9% | 46% |
| Overige kredietverlening | 2.393 | 166 | 61 | 6,9% | 37% |
| Private Banking | 8.333 | 277 | 113 | 3,3% | 41% |
| MKB-leningen | 809 | 194 | 38 | 23,9% | 20% |
| Vastgoedfinancieringen | 918 | 62 | 10 | 6,8% | 16% |
| Corporate Banking | 1.727 | 256 | 49 | 14,8% | 19% |
| Hypotheke distributie door derden | 416 | - | - | | |
| Totaal | 10.476 | 533 | 162 | 5,1% | 30% |
| Bijzondere waardeverminderingen | -171 | | | | |
| Totaal | 10.305 | 533 | 162 | | |
| Incurred But Not Reported (IBNR) | | | 10 | | |
| Voorziening inclusief IBNR | | | 171 | | |

| 31-12-2015 ¹³ (€ miljoen) | Krediet- portefeuille | Onvolwaardige kredieten | Voorziening op onvolwaardige kredieten | Impaired- ratio | Coverage- ratio |
|---|--------------------------|----------------------------|--|--------------------|--------------------|
| Hypotheke | 5.980 | 126 | 53 | 2,1% | 42% |
| Overige kredietverlening | 2.375 | 159 | 63 | 6,7% | 40% |
| Private Banking | 8.355 | 285 | 117 | 3,4% | 41% |
| MKB-leningen | 933 | 184 | 38 | 19,7% | 21% |
| Vastgoedfinancieringen | 1.065 | 107 | 11 | 10,0% | 11% |
| Corporate Banking | 1.998 | 290 | 49 | 14,5% | 17% |
| Hypotheke distributie door derden | 332 | - | - | | |
| Totaal | 10.685 | 575 | 166 | 5,4% | 29% |
| Bijzondere waardeverminderingen | -180 | | | | |
| Totaal | 10.504 | | | | |
| Incurred But Not Reported (IBNR) | | | 15 | | |
| Voorziening inclusief IBNR | | | 180 | | |

¹² De impaired ratio is de verhouding tussen onvolwaardige kredieten en het uitstaande kredietvolume.

¹³ De vergelijkende cijfers 2015 zijn aangepast voor het niet meer toepassen van saldocompensatie.

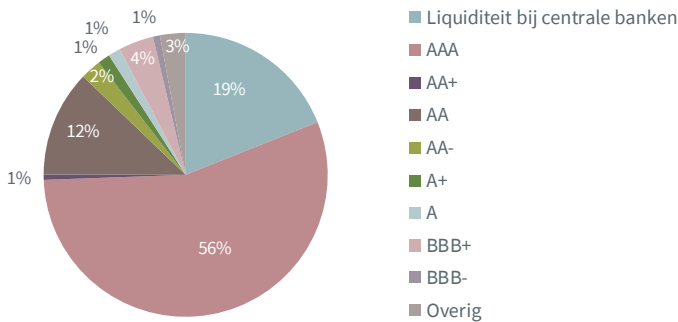


BELEGGINGSPORTEFEUILLE EN LIQUIDITEIT

Het totaal aan beleggingsportefeuille en liquiditeit¹⁴ bedroeg ultimo H1 2016 € 3,8 miljard (ultimo 2015: € 4,1 miljard). In de beleggingsportefeuille is de positie in overheidspapier gereduceerd met € 0,3 miljard ten opzichte van ultimo 2015. De 'held-to-maturity-portefeuille' heeft eind H1 2016 een omvang van € 0,5 miljard en is daarmee nauwelijks van omvang veranderd in het eerste halfjaar. De liquiditeit aangehouden bij centrale banken bevindt zich op een vergelijkbaar niveau als ultimo 2015. De portefeuilles worden in het kader van asset- en liabilitymanagement met name aangehouden voor liquiditeitsdoeleinden en bevatten daarom vooral instrumenten met een laag risico en die zeer liquide zijn. De onderverdeling van de portefeuille ultimo H1 2016 naar tegenpartij, naar land en naar ratingklasse staan in de volgende grafieken.

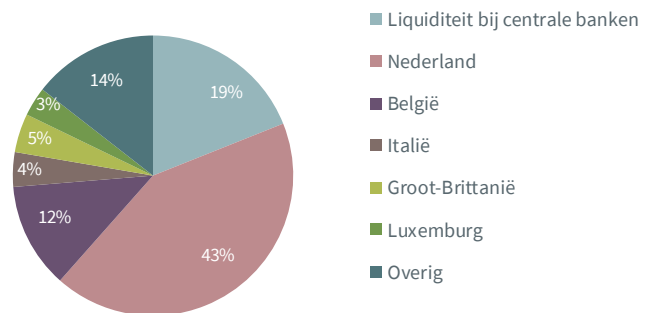
Beleggingsportefeuille en liquiditeit naar rating per 30-06-2016

100% = € 3,8 miljard



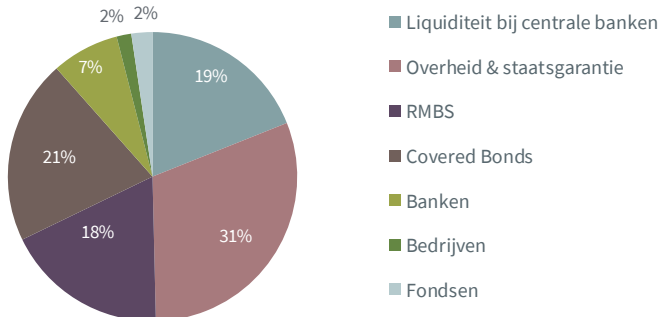
Beleggingsportefeuille en liquiditeit naar land per 30-06-2016

100% = € 3,8 miljard



Beleggingsportefeuille en liquiditeit naar tegenpartij per 30-06-2016

100% = € 3,8 miljard



KAPITAAL- EN LIQUIDITEITSMANAGEMENT

Gedurende H1 2016 is de kapitaalbasis wederom duidelijk verbeterd. De fundingmix is goed gespreid.

| (x € miljoen) | 30-06-2016 | 31-12-2015 | | 30-06-2015 | |
|--|------------|------------|-----|------------|------|
| Risicogewogen activa | 6.091 | 6.431 | -5% | 7.313 | -17% |
| Common Equity Tier I-ratio (%) ¹⁵ | 17,3 | 16,3 | | 14,6 | |
| Tier I-ratio (%) ¹⁵ | 17,3 | 16,3 | | 14,6 | |
| Total Capital-ratio (%) ¹⁵ | 18,2 | 17,0 | | 15,3 | |

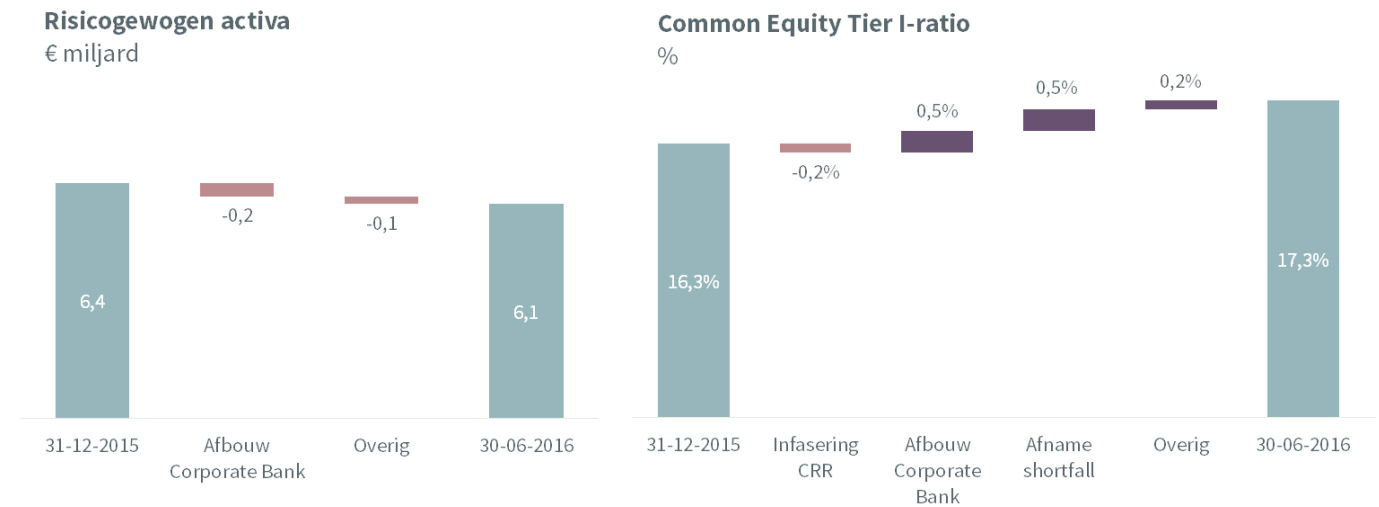
KAPITAALMANAGEMENT

De risicogewogen activa zijn gedurende het eerste half jaar van 2016 met € 0,3 miljard gedaald naar € 6,1 miljard (ultimo 2015: € 6,4 miljard). De phase-in Common Equity Tier I-ratio is met 17,3% ultimo H1 2016 duidelijk verder

¹⁴ De beleggingsportefeuille en liquiditeit bestaat uit het saldo van beleggingen voor verkoop beschikbaar, financiële activa aangehouden tot einde looptijd en financiële activa aangemerkt als tegen reële waarde via winst-en-verliesrekening en liquiditeit vrij beschikbaar bij centrale banken.

¹⁵ Per 31-12-2015 ratio's inclusief ingehouden winst en per 30-06-2016 en 30-06-2015 exclusief ingehouden winst.

verbeterd (2015: 16,3%). Dit weerspiegelt de sterke kapitaalpositie van Van Lanschot. De reductie van de risicogewogen activa met € 0,2 miljard door de afbouw bij Corporate Banking had een positieve impact op de CET I-ratio (+0,5%-punt). Daarnaast heeft met name de verbetering van de kredietkwaliteit die leidt tot een afname van de shortfall¹⁶ een positief effect gehad op de ontwikkeling van de CET I-ratio.



DNB geeft periodiek voor onder toezicht staande instellingen een score voor de SREP (Supervisory Review and Evaluation Process) af. DNB heeft de SREP-eis¹⁷ voor Van Lanschot vastgesteld op een CET I-ratio van 14,2%. Gezien het veranderende karakter van de balans van Van Lanschot heeft DNB daarnaast een kapitaaleis vastgesteld in nominale termen. Deze nominale kapitaaleis is meer dynamisch van aard en kan hoger zijn dan de kapitaaleis op basis van een CET I-ratio van 14,2%. Met 17,3% ligt de actuele phase-in Common Equity Tier I-ratio ruim boven de SREP-eis.

FUNDING

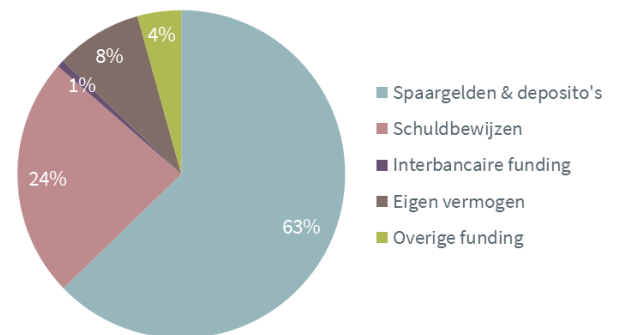
Door middel van fundingdiversificatie houdt Van Lanschot toegang tot zowel de retail- als de kapitaalmarkt. De fundingratio is ultimo H1 2016 licht gedaald tot 94,0% (ultimo 2015: 94,3%).

Gedurende H1 2016 heeft Van Lanschot een ruime liquiditeitspositie. De daling van spaargelden en deposito's van per saldo € 0,2 miljard heeft zich voorgedaan bij deposito's.

Van Lanschot heeft in maart 2016 met succes een 7-jaars Conditional Pass-Through Covered Bond van € 500 miljoen geplaatst. Daarnaast is in het eerste halfjaar een senior unsecured lening afgelost. Per saldo is het niveau van de uitgegeven schuldbewijzen met € 0,3 miljard gestegen.

Fundingmix per 30-06-2016

100% = € 15,4 miljard



BASEL III

De Basel III-regelgeving legt banken op het gebied van kapitaal en liquiditeit striktere eisen op. Onderdeel van de Basel III-richtlijnen zijn de Common Equity Tier I-ratio, de Liquidity Coverage Ratio (LCR), de Net Stable Funding Ratio (NSFR) en een striktere definitie voor de leverageratio. De nieuwe normen worden gefaseerd geïmplementeerd in de periode 2014 tot 2018. Ultimo H1 2016 waren Van Lanschot's ratio's op basis van de thans bekende regelgeving:

| | 30-06-2016 | Norm |
|---|------------|-------|
| Common Equity Tier I-ratio (fully loaded) (%) ¹⁸ | 16,9 | > 9,5 |
| Leverageratio (fully loaded) (%) | 6,4 | > 3 |
| Liquidity Coverage Ratio (%) ¹⁹ | 140,2 | > 100 |
| Net Stable Funding Ratio (%) ²⁰ | 121,2 | > 100 |

¹⁶ Shortfall is verschil tussen niveau van de kredietvoorziening en de expected loss gebaseerd op IRB berekening.

¹⁷ Deze SREP-eis houdt geen rekening met de capital conservation buffer die vanaf 1 januari 2016 wordt ingefaseerd.

¹⁸ Deze norm bestaat uit de volgende buffers: standaard (4,5%), 'conservation buffer' (2,5%), 'countercyclical' (tussen 0% en 2,5%).

¹⁹ De LCR wordt gerapporteerd op basis van de LCR Delegated Act.

²⁰ De stand per 30-06-2016 is gebaseerd op Basel III: Net Stable Funding Ratio (bcbs 295).



CLIENT ASSETS

| (x € miljard) | 30-06-2016 | 31-12-2015 | | 30-06-2015 | |
|-----------------------------|-------------|-------------|-----------|-------------|------------|
| Client assets | 66,2 | 63,0 | 5% | 59,6 | 11% |
| Assets under management | 54,3 | 50,3 | 8% | 45,7 | 19% |
| Assets under administration | 2,2 | 2,8 | -22% | 3,7 | -41% |
| Spaargelden & deposito's | 9,7 | 9,9 | -2% | 10,2 | -5% |
| Client assets | 66,2 | 63,0 | 5% | 59,6 | 11% |
| Private Banking | 27,0 | 27,8 | -3% | 29,0 | -7% |
| Asset Management | 37,2 | 32,9 | 13% | 28,2 | 32% |
| Overig | 2,0 | 2,3 | -15% | 2,4 | -19% |

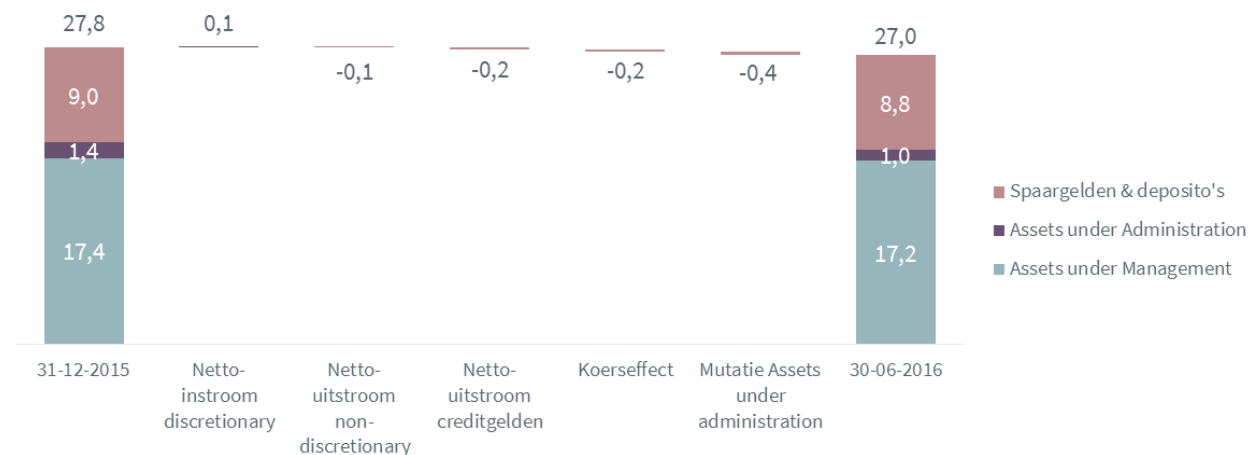
| (x € miljard) | Private Banking | Asset Management | Overig | Totaal |
|--|-----------------|------------------|------------|-------------|
| Client assets per 31-12-2015 | 27,8 | 32,9 | 2,3 | 63,0 |
| Assets under management in/outflow | 0,0 | 2,7 | 0,0 | 2,6 |
| Koersresultaat assets under management | -0,2 | 1,6 | 0,0 | 1,3 |
| Mutatie assets under administration | -0,4 | 0,0 | -0,2 | -0,6 |
| Mutatie spaargelden & deposito's | -0,1 | 0,0 | -0,1 | -0,2 |
| Client assets per 30-06-2016 | 27,0 | 37,2 | 2,0 | 66,2 |

PRIVATE BANKING

De totale client assets van Private Banking zijn in H1 2016 afgenomen met € 0,8 miljard tot € 27,0 miljard. Dit wordt met name veroorzaakt door de afname van assets under administration van € 0,4 miljard. Dit zijn beleggingsportefeuilles waarbij de dienstverlening van Van Lanschot beperkt is tot bewaring, waarop Van Lanschot geen of zeer beperkte invloed kan uitoefenen en waarop de verdiensten relatief beperkt zijn.

Ontwikkeling client assets Private Banking

€ miljard



De assets under management van Private Banking kenden een zeer beperkte daling van 1% (€ 0,2 miljard) naar € 17,2 miljard. Deze daling is het saldo van een negatief koerseffect (- € 0,2 miljard), netto-uitstroom bij assets under non-discretionary management (*Samen beleggen* en *Execution only*) (- € 0,1 miljard) en een netto-instroom bij assets under discretionary management (+ € 0,1 miljard). Het aandeel van assets under discretionary management is in H1 2016 constant gebleven met 52% van de totale assets under management (ultimo 2015: 52%).



De creditgelden daalden in H1 2016 met € 0,2 miljard. Deze daling deed zich met name voor bij deposito's.

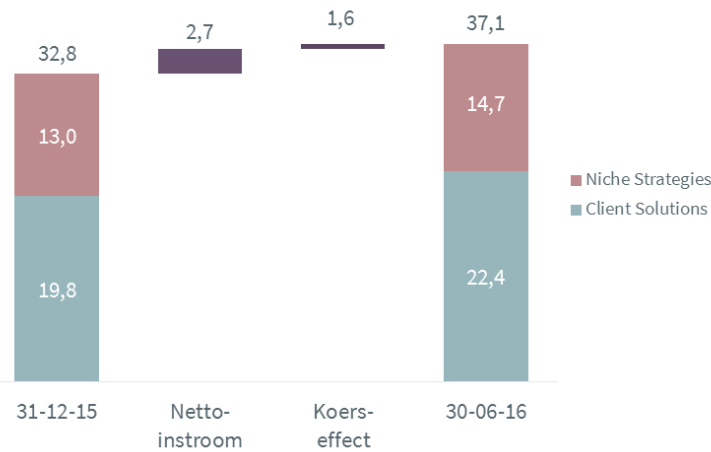
Het totale vermogen dat toevertrouwd is aan Evi van Lanschot bedraagt € 1,4 miljard en is daarmee ondanks de volatiele marktomstandigheden stabiel.

ASSET MANAGEMENT

De assets under management van het segment Asset Management stegen met 13% van € 32,8 miljard naar € 37,1 miljard. Asset Management realiseerde een netto-instroom van € 2,7 miljard in H1 2016. Deze kwam vooral tot stand door het fiduciaire mandaat van Univé Groep (ruim € 1 miljard) en het investment grade bedrijfsobligaties mandaat van circa € 1 miljard van 'Fonds de Réserve pour les Retraites' (FRR). Het restant van de inflow kwam voor het grootste deel tot stand bij beleggingsstrategieën gericht op obligaties. Door de positieve waardeontwikkeling bij fixed income mandaten werd tevens een koerseffect van € 1,6 miljard gerealiseerd.

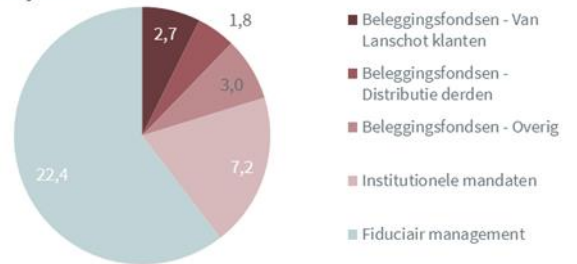
Ontwikkeling AuM Asset Management

€ miljard



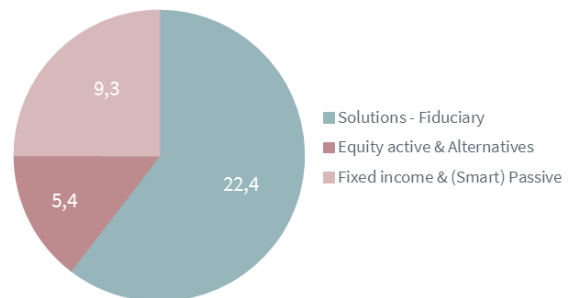
Samenstelling AuM naar klanttype

€ miljard



Samenstelling AuM naar dienstverlening

€ miljard





Disclaimer en voorbehoud inzake uitspraken die een verwachting bevatten

In dit document kunnen verwachtingen over toekomstige gebeurtenissen en ontwikkelingen zijn opgenomen. Deze verwachtingen zijn gebaseerd op de huidige inzichten, informatie en veronderstellingen van het management van Van Lanschot met betrekking tot bekende en onbekende risico's en onzekerheden. De uitspraken over verwachtingen betreffen geen vaststaande feiten en zijn onderhevig aan dergelijke risico's en onzekerheden, die van nature buiten de macht liggen van Van Lanschot en haar management. De feitelijke resultaten en omstandigheden kunnen hiervan aanzienlijk afwijken als gevolg van de risico's en onzekerheden die verband houden met de verwachtingen van Van Lanschot ten aanzien van, onder andere, maar niet gelimiteerd tot, inschattingen met betrekking tot batengroei, kostenontwikkeling, (macro)economisch klimaat, politieke en marktontwikkelingen, rentestanden, gedragingen van klanten, investeerders, wederpartijen, handelingen van toezichhoudende, regelgevende en private instanties en juridische en fiscale ontwikkelingen. Van Lanschot benadrukt dat de verwachtingen enkel van kracht zijn op de specifieke data waarop deze zijn geuit en aanvaardt geen verantwoordelijkheid voor of verplichting tot het herzien of bijwerken van enige informatie naar aanleiding van nieuwe informatie of veranderingen in beleid, ontwikkelingen, verwachtingen en dergelijke.

Op de cijfers die in het document zijn genoemd heeft geen accountantscontrole plaatsgevonden.

Dit document is geen (uitnodiging tot het doen van een) aanbod tot het (ver)kopen of anderszins verkrijgen van of inschrijven op financiële instrumenten en is geen advies of aanbeveling om enige handeling te verrichten of na te laten.

Onderdelen van dit document bevatten of kunnen informatie bevatten over Van Lanschot N.V. en/of F. van Lanschot Bankiers N.V. zoals bedoeld in artikel 7(1) tot en met (4) of EU Verordening 596/2014.

**RECONCILIATIE IFRS EN MANAGEMENTRAPPORTAGE**

De onderstaande tabel toont de aanpassingen om te komen van de IFRS-opstelling naar de managementrapportage.

| | H1 2016 | | | | |
|---|--------------------|-------------------|------------------|----------------------------|--------------------------|
| | IFRS ²¹ | NSD ²² | Eenmalige lasten | Strategische projectkosten | Managerial ²³ |
| Interest | 108,2 | 0,8 | 1,2 | - | 110,3 |
| Opbrengsten uit effecten & deelnemingen | 8,6 | -0,1 | - | - | 8,5 |
| Provisie | 117,4 | - | - | - | 117,4 |
| Resultaat uit financiële transacties | 4,0 | -0,0 | - | - | 4,0 |
| Overige inkomsten | 21,1 | -21,1 | - | - | - |
| Inkomsten uit operationele activiteiten | 259,3 | -20,4 | 1,2 | - | 240,2 |
| Personeelskosten | 119,1 | -10,2 | -1,6 | - | 107,2 |
| Andere beheerskosten | 93,7 | -5,5 | -6,8 | -0,3 | 81,1 |
| Afschrijvingen | 7,7 | -1,5 | 0,3 | - | 6,5 |
| Bedrijfslasten | 220,5 | -17,2 | -8,2 | -0,3 | 194,8 |
| Operationeel bedrijfsresultaat | 38,9 | -3,1 | 9,4 | 0,3 | 45,4 |
| Bijzondere waardeverminderingen | -0,6 | - | -0,6 | - | -1,3 |
| Bedrijfsresultaat voor belasting NSD | - | 3,1 | - | - | 3,1 |
| Bedrijfsresultaat voor eenmalige baten / lasten en belastingen | 39,5 | 0,0 | 10,0 | 0,3 | 49,8 |
| Enmalige baten / lasten (-) | - | - | -2,0 | - | -2,0 |
| Kosten herstellkader rentederivaten | - | - | 8,0 | - | 8,0 |
| Kosten investeringsprogramma Strategy 2020 | - | - | - | 0,3 | 0,3 |
| Bedrijfsresultaat voor belastingen | 39,5 | - | - | - | 39,5 |
| Belastingen | 8,0 | - | - | - | 8,0 |
| Nettowinst (geconsolideerd) | 31,5 | - | - | - | 31,5 |

²¹ Conform resultaatopstelling in de IFRS halfjaarrekening

²² Betreft de resultaten van de niet-strategische deelnemingen Holowell en AIO II

²³ Conform de interne managerial resultaatopstelling

Geconsolideerde balans

per 30 juni 2016

€ duizend

| | | 30-6-2016 | 31-12-2015 |
|--|----|-------------------|-------------------|
| Activa | | | |
| Liquide middelen en tegoeden bij centrale banken | 1 | 810.358 | 881.024 |
| Financiële activa handelsactiviteiten | | 11.513 | 6.863 |
| Vorderingen op bankiers | | 331.257 | 200.073 |
| Financiële activa aangemerkt als tegen reële waarde via winst-en-verliesrekening | 2 | 520.396 | 712.578 |
| Beleggingen voor verkoop beschikbaar | 3 | 2.038.086 | 2.159.141 |
| Beleggingen aangehouden tot einde looptijd | 4 | 518.554 | 523.639 |
| Kredieten en vorderingen private en publieke sector | 5 | 10.304.520 | 10.504.423 |
| Derivaten | 6 | 384.880 | 333.411 |
| Beleggingen in deelnemingen equitymethode | | 69.712 | 56.299 |
| Materiële vaste activa | 7 | 75.919 | 79.239 |
| Goodwill en overige immateriële activa | 8 | 173.191 | 175.122 |
| Acute belastingvorderingen | | 1.642 | 1.916 |
| Latente belastingvorderingen | 24 | 45.979 | 49.782 |
| Overige activa | | 146.541 | 148.265 |
| Totaal activa | | 15.432.549 | 15.831.775 |
| Passiva | | | |
| Financiële verplichtingen handelsactiviteiten | | 1.094 | 418 |
| Verplichtingen aan bankiers | 9 | 110.468 | 698.125 |
| Verplichtingen private en publieke sector | 10 | 9.685.797 | 9.908.391 |
| Financiële passiva aangemerkt als tegen reële waarde via winst-en-verliesrekening | 11 | 831.291 | 804.603 |
| Derivaten | 6 | 496.587 | 324.760 |
| Uitgegeven schuldbewijzen | 12 | 2.703.480 | 2.480.005 |
| Voorzieningen | 13 | 31.702 | 23.668 |
| Acute belastingverplichtingen | | 763 | 1.611 |
| Latente belastingverplichtingen | | 5.174 | 3.300 |
| Overige passiva | | 134.005 | 148.809 |
| Achtergestelde schulden | 14 | 117.962 | 118.151 |
| Totaal verplichtingen | | 14.118.323 | 14.511.841 |
| Aandelenkapitaal | | 40.000 | 40.000 |
| Agioreserve | | 318.481 | 318.481 |
| Overige reserves | 15 | 913.172 | 906.714 |
| Onverdeelde winst toekomend aan aandeelhouder | | 29.707 | 34.163 |
| Eigen vermogen toekomend aan aandeelhouder | | 1.301.361 | 1.299.358 |
| Onverdeelde winst toekomend aan uitgegeven eigenvermogensinstrumenten | | - | 943 |
| Eigen vermogen toekomend aan eigenvermogensinstrumenten uitgegeven door dochtermaatschappijen | | - | 943 |
| Belangen van derden | | 11.076 | 11.985 |
| Onverdeelde winst toekomend aan belangen van derden | | 1.789 | 7.648 |
| Eigen vermogen toekomend aan belangen van derden | | 12.866 | 19.633 |
| Totaal eigen vermogen | | 1.314.226 | 1.319.934 |
| Totaal passiva | | 15.432.549 | 15.831.775 |
| Voorwaardelijke schulden | | 76.838 | 82.502 |
| Onherroepelijke faciliteiten | | 223.019 | 492.392 |
| | | 299.857 | 574.894 |

De bij de balansposten vermelde nummers verwijzen naar de Toelichting op de geconsolideerde balans.

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening

over het eerste halfjaar 2016

€ duizend

| | | H1 2016 | H1 2015 |
|---|----|----------------|----------------|
| Inkomsten uit operationele activiteiten | | | |
| Interestbaten | | 209.056 | 290.541 |
| Interestlasten | | 100.869 | 189.638 |
| Interest | 16 | 108.187 | 100.903 |
| Opbrengsten uit deelnemingen volgens equitymethode | | 6.277 | 3.988 |
| Overige opbrengsten uit effecten en deelnemingen | | 2.349 | 7.076 |
| Opbrengsten uit effecten en deelnemingen | 17 | 8.626 | 11.064 |
| Provisiebaten | | 120.511 | 144.708 |
| Provisielasten | | 3.121 | 3.743 |
| Provisies | 18 | 117.390 | 140.965 |
| Resultaat uit financiële transacties | 19 | 4.035 | 20.243 |
| Overige inkomsten | 20 | 21.094 | 21.352 |
| Totaal inkomsten uit operationele activiteiten | | 259.332 | 294.527 |
| Lasten | | | |
| Personeelskosten | 21 | 119.052 | 119.214 |
| Andere beheerskosten | 22 | 93.709 | 81.117 |
| Personeels- en andere beheerskosten | | 212.761 | 200.331 |
| Afschrijvingen | | 7.707 | 9.345 |
| Bedrijfslasten | | 220.469 | 209.676 |
| Toevoegingen aan de kredietvoorziening | | -1.735 | 31.925 |
| Overige bijzondere waardeverminderingen | | 1.086 | 2.808 |
| Bijzondere waardeverminderingen | 23 | -649 | 34.733 |
| Totaal lasten | | 219.819 | 244.409 |
| Bedrijfsresultaat voor belastingen | | 39.512 | 50.118 |
| Belastingen | 24 | 8.016 | 12.438 |
| Nettoresultaat | | 31.496 | 37.680 |
| Waarvan toekomend aan aandeelhouder | | 29.707 | 33.211 |
| Waarvan toekomend aan uitgegeven eigenvermogensinstrumenten | | - | 492 |
| Waarvan toekomend aan belangen van derden | | 1.789 | 3.977 |
| Nettoresultaat per aandeel (€) | 25 | 74,27 | 83,03 |

De bij de winst-en-verliesposten vermelde nummers verwijzen naar de Toelichting op de geconsolideerde winst-en-verliesrekening.

Geconsolideerd overzicht gerealiseerde en ongerealiseerde resultaten

over het eerste halfjaar 2016

€ duizend

| | H1 2016 | H1 2015 |
|---|------------------|----------------|
| Nettoresultaat (volgens de winst-en-verliesrekening) | 31.496 | 37.680 |
| Ongerealiseerde resultaten | | |
| Ongerealiseerde resultaten die in toekomstige periodes vrijvallen in de winst-en-verliesrekening | | |
| Ongerealiseerde resultaten via de herwaarderingsreserve | | |
| Herwaardering beleggingen in eigenvermogensinstrumenten | 276 | 2.576 |
| Herwaardering beleggingen in vreemdvermogensinstrumenten | 5.853 | -8.743 |
| Gerealiseerd beleggingsresultaat eigenvermogensinstrumenten | -911 | -948 |
| Gerealiseerd beleggingsresultaat vreemdvermogensinstrumenten | 19 -7.021 | -10.755 |
| Belasting hierover | 292 | 4.993 |
| Totaal ongerealiseerde resultaten via de herwaarderingsreserve | 15 -1.511 | -12.877 |
| Ongerealiseerde resultaten uit waardeveranderingen derivaten (kasstroomhedges) | | |
| Waardevermeerderingen derivaten direct toegevoegd aan het eigen vermogen | - | 2.075 |
| Waardeverminderingen derivaten direct onttrokken aan het eigen vermogen | -5.147 | - |
| Belasting hierover | 1.287 | -519 |
| Totaal ongerealiseerde resultaten uit waardeveranderingen derivaten (kasstroomhedges) | 15 -3.860 | 1.556 |
| Ongerealiseerde resultaten uit omrekeningsverschillen vreemde valuta | 16 | 1.821 |
| Belasting hierover | - | - |
| Totaal ongerealiseerde resultaten uit omrekeningsverschillen vreemde valuta | 15 16 | 1.821 |
| Totaal ongerealiseerde resultaten die in toekomstige periodes vrijvallen in de winst-en-verliesrekening | -5.355 | -9.500 |
| Ongerealiseerde resultaten die niet in toekomstige periodes vrijvallen in de winst-en-verliesrekening | | |
| Ongerealiseerde resultaten uit hoofde van toegezegd-pensioenregelingen | | |
| Ongerealiseerde resultaten uit hoofde van toegezegd-pensioenregelingen | - | - |
| Belasting hierover | - | - |
| Totaal ongerealiseerde resultaten uit hoofde van toegezegd-pensioenregelingen | 15 - | - |
| Totaal ongerealiseerde resultaten die niet in toekomstige periodes vrijvallen in de winst-en-verliesrekening | - | - |
| Totaal ongerealiseerde resultaten | -5.355 | -9.500 |
| Totaal gerealiseerde en ongerealiseerde resultaten | 26.141 | 28.180 |
| Waarvan toekomend aan aandeelhouder | 24.352 | 23.711 |
| Waarvan toekomend aan uitgegeven eigenvermogensinstrumenten | - | 492 |
| Waarvan toekomend aan belangen van derden | 1.789 | 3.977 |

Geconsolideerd verloopoverzicht eigen vermogen

over het eerste halfjaar 2016

€ duizend

| | Aandelen- kapitaal | Agio- reserve | Overige Reserves | Onver- deelde winst | Totaal eigen vermogen toekomend aan aandeel- houders | Eigen vermogen toe- komend aan derden | Totaal eigen vermogen |
|---|-----------------------|------------------|---------------------|---------------------------|--|--|-----------------------------|
| Stand per 1 januari 2016 | 40.000 | 318.481 | 906.714 | 34.163 | 1.299.358 | 20.576 | 1.319.934 |
| Nettowinst (volgens winst-en-verliesrekening) | - | - | - | 29.707 | 29.707 | 1.789 | 31.496 |
| Totaal ongerealiseerde resultaten | - | - | -5.355 | - | -5.355 | - | -5.355 |
| Totaal gerealiseerde en ongerealiseerde resultaten | - | - | -5.355 | 29.707 | 24.352 | 1.789 | 26.141 |
| Aandelenplannen | - | - | -3.914 | - | -3.914 | - | -3.914 |
| Naar overige reserves | - | - | 15.731 | -15.731 | - | - | - |
| Dividenden | - | - | - | -18.432 | -18.432 | -6.788 | -25.220 |
| Overige mutaties | - | - | -4 | - | -4 | - | -4 |
| Mutatie van minderheidsbelangen | - | - | - | - | - | -2.711 | -2.711 |
| Stand per 30 juni 2016 | 40.000 | 318.481 | 913.172 | 29.707 | 1.301.360 | 12.866 | 1.314.226 |

Geconsolideerd verloopoverzicht eigen vermogen

over het eerste halfjaar 2015

€ duizend

| | Aandelen- kapitaal | Agio- reserve | Overige Reserves | Onver- deelde winst | Totaal eigen vermogen toekomend aan aandeel- houders | Eigen vermogen toe- komend aan derden | Totaal eigen vermogen |
|---|-----------------------|------------------|---------------------|---------------------------|--|--|-----------------------------|
| Stand per 1 januari 2015 | 40.000 | 247.396 | 819.194 | 99.001 | 1.205.591 | 58.244 | 1.263.835 |
| Nettowinst (volgens winst-en-verliesrekening) | - | - | - | 33.211 | 33.211 | 4.469 | 37.680 |
| Totaal ongerealiseerde resultaten | - | - | -9.500 | - | -9.500 | - | -9.500 |
| Totaal gerealiseerde en ongerealiseerde resultaten | - | - | -9.500 | 33.211 | 23.711 | 4.469 | 28.180 |
| Aandelenplannen | - | - | 1.226 | - | 1.226 | - | 1.226 |
| Naar overige reserves | - | - | 99.001 | -99.001 | - | - | - |
| Dividenden | - | - | - | - | - | -7.390 | -7.390 |
| Overige mutaties | - | - | 266 | - | 266 | - | 266 |
| Mutatie van minderheidsbelangen | - | - | - | - | - | -9.592 | -9.592 |
| Stand per 30 juni 2015 | 40.000 | 247.396 | 910.187 | 33.211 | 1.230.794 | 45.731 | 1.276.525 |

Geconsolideerd kasstroomoverzicht over het eerste halfjaar 2016

€ duizend

| | H1 2016 | H1 2015 |
|--|-----------------|-----------------|
| Kasstroom uit operationele activiteiten | | |
| Bedrijfsresultaat voor belastingen | 39.512 | 50.118 |
| Aanpassingen voor | | |
| - Afschrijvingen | 7.988 | 9.379 |
| - Kosten aandelenplannen | 1.476 | 1.016 |
| - Waarderingsresultaten deelnemingen equitymethode | -6.276 | -3.988 |
| - Waarderingsresultaten financiële activa aangemerkt als tegen reële waarde via winst-en-verliesrekening | -4.185 | 94.627 |
| - Waarderingsresultaten financiële verplichtingen aangemerkt als tegen reële waarde via winst-en-verliesrekening | -9.453 | 14.954 |
| - Waarderingsresultaten derivaten | 15.036 | -38.302 |
| - Bijzondere waardeverminderingen | -649 | 34.733 |
| - Wijzigingen in voorzieningen | 10.611 | -607 |
| Kasstroom verkregen uit operationele activiteiten | 54.060 | 161.930 |
| Nettomutatie in operationele activa en passiva | | |
| - Financiële activa/verplichtingen handelsactiviteiten | -3.975 | -10.145 |
| - Vorderingen op/verplichtingen aan bankiers | -698.285 | -25.218 |
| - Kredieten en vorderingen/verplichtingen private en publieke sector | 21.055 | -428.962 |
| - Derivaten | 41.502 | -79.460 |
| - Onttrekkingen uit voorzieningen | -2.577 | -427 |
| - Overige activa en passiva | -14.160 | -84.231 |
| - Acute belastingvorderingen/belastingverplichtingen | - | -283 |
| - Betaalde vennootschapsbelasting | -1.335 | -2.457 |
| - Ontvangen dividenden | 2.332 | 2.072 |
| Totale mutatie passiva en activa | -655.443 | -629.111 |
| Nettokasstroom aangewend voor operationele activiteiten | -601.383 | -467.181 |
| Kasstroom uit investeringsactiviteiten | | |
| Investeringsactiviteiten en aankopen | | |
| - Beleggingen in vreemdvermogensinstrumenten | -550.900 | -2.967.901 |
| - Beleggingen in eigenvermogensinstrumenten | -10.945 | -9.831 |
| - Beleggingen in deelnemingen equitymethode | -10.075 | -61 |
| - Materiële vaste activa | -5.144 | -4.015 |
| - Goodwill en overige immateriële activa | -56 | -510 |
| Desinvesteringen, aflossingen en verkopen | | |
| - Beleggingen in vreemdvermogensinstrumenten | 904.974 | 3.165.235 |
| - Beleggingen in eigenvermogensinstrumenten | 12.538 | 32.551 |
| - Beleggingen in deelnemingen equitymethode | - | 649 |
| - Materiële vaste activa | 1.836 | 1.060 |
| Ontvangen dividenden | 2.837 | 2.380 |
| Nettokasstroom aangewend voor investeringsactiviteiten | 345.065 | 219.557 |

Vervolg op de volgende pagina

Geconsolideerd kasstroomoverzicht (vervolg)

over het eerste halfjaar 2016

€ duizend

| | H1 2016 | H1 2015 |
|--|----------------|----------------|
| Kasstroom uit financieringsactiviteiten | | |
| Aandelenplannen | -5.335 | 219 |
| Belangen van derden | -2.634 | -8.581 |
| Aflossingen achtergestelde schulden | -114 | -1.113 |
| Ontvangsten uit schuldbewijzen | 500.000 | 509.716 |
| Aflossingen schuldbewijzen | -296.632 | -236.227 |
| Ontvangsten uit financiële verplichtingen aangemerkt als tegen reële waarde via winst-en-verliesrekening | 84.879 | 94.717 |
| Aflossingen financiële verplichtingen aangemerkt als tegen reële waarde via winst-en-verliesrekening | -48.738 | -44.435 |
| Betaald dividend | -25.220 | -7.390 |
| Nettokasstroom aangewend voor financieringsactiviteiten | 206.206 | 306.906 |
| Nettomutatie in liquide middelen en tegoeden bij centrale banken | -50.110 | 59.282 |
| Liquide middelen en tegoeden bij centrale banken per 1 januari * | 868.662 | 1.121.931 |
| Liquide middelen en tegoeden bij centrale banken per 30 juni * | 818.552 | 1.181.212 |
| Aanvullende toelichting | | |
| Kasstroom uit hoofde van interestontvangsten | 220.058 | 297.818 |
| Kasstroom uit hoofde van interestbetalingen | 112.658 | 245.678 |

* Onder Liquide middelen en tegoeden bij centrale banken zijn tevens de direct opeisbare vorderingen en verplichtingen bankiers inbegrepen.

Toelichting op het halfjaarbericht

Algemeen

F. van Lanschot Bankiers NV is een gespecialiseerde en onafhankelijke wealth manager, die zich richt op behoud en opbouw van vermogen voor haar klanten. F. van Lanschot Bankiers NV is een 100% dochtermaatschappij van Van Lanschot NV. Het adres van F. van Lanschot Bankiers NV (hierna Van Lanschot) is Hooze Steenweg 29, 5211 JN 's-Hertogenbosch. Van Lanschot is een naar Nederlands recht opgerichte Naamloze Vennootschap.

Grondslagen voor financiële verslaggeving

Het geconsolideerde halfjaarbericht van Van Lanschot is opgesteld in overeenstemming met IAS 34, Interim Financial Reporting. Dit halfjaarbericht bevat niet alle financiële informatie zoals opgenomen in de jaarrekening. Het geconsolideerde halfjaarbericht dient derhalve gelezen te worden in samenhang met de jaarrekening van Van Lanschot per 31 december 2015. Er heeft geen accountantscontrole plaatsgevonden op dit halfjaarbericht. Alle bedragen luiden in duizenden euro's tenzij anders vermeld. Door afronding kan het voorkomen dat de totalen niet geheel overeenstemmen met de som van de afzonderlijke getallen.

Samenvatting van de belangrijkste waarderingsgrondslagen

Waarderingsgrondslagen

De grondslagen voor financiële verslaggeving gebruikt bij de opstelling van dit geconsolideerde halfjaarbericht zijn, met uitzondering van hetgeen hierna is vermeld, in overeenstemming met de waarderingsgrondslagen zoals toegepast in de jaarrekening van Van Lanschot per 31 december 2015 met uitzondering van toepassing van de nieuwe standaarden en interpretaties die per 1 januari 2016 effectief zijn geworden.

Verandering in de presentatie

De presentatie van operationele segmentinformatie is met ingang van het boekjaar 2016 gewijzigd om deze te laten aansluiten bij de wijze waarop de segmentinformatie aan de Executive Board (EB) wordt gerapporteerd. De EB stuurt op interestmarge, de uitsplitsing naar interestbaten en interestlasten wordt om die reden niet meer gepresenteerd. In 2016 heeft het management van Van Lanschot besloten om duidelijk onderscheid te maken tussen direct beïnvloedbare eigen kosten en doorbelaste kosten. Dit onderscheid wordt nu inzichtelijk gemaakt in de segmentinformatie. De vergelijkende cijfers zijn hiervoor aangepast.

De vergelijkende cijfers over het eerste halfjaar 2015 zijn aangepast in lijn met de verantwoording in de opgestelde jaarrekening van Van Lanschot per 31 december 2015.

Stelselwijziging

Saldocompensatie rekening-courant gelden

De IFRS Interpretations Committee heeft in april 2016 een agenda beslissing genomen of en wanneer entiteiten in staat zijn om saldocompensatie toe te passen in overeenstemming met IAS 32. Van Lanschot heeft besloten om vanaf het tweede kwartaal 2016 geen saldering meer toe te passen voor rekening-courant gelden, omdat de intentie niet kan worden aangetoond dat aan het einde van de rapportageperiode daadwerkelijk zal worden gesaldeerd. Van Lanschot heeft gelden daadwerkelijk gesaldeerd maar niet op het einde van de rapportageperiode. De vergelijkende cijfers in de balans per 31 december 2015 zijn hiervoor aangepast. De posten Kredieten en vorderingen private en publieke sector en Verplichtingen private en publieke sector zijn toegenomen met € 336,1 miljoen, tevens zijn Totaal activa en Totaal passiva met hetzelfde bedrag gestegen.

De stelselwijziging heeft geen impact op het resultaat en eigen vermogen van Van Lanschot.

Schattingonzekerheden

Bij de toepassing van de grondslagen voor financiële verslaggeving van Van Lanschot is gebruikgemaakt van schattingen en veronderstellingen die belangrijke gevolgen hebben voor de in het geconsolideerde halfjaarbericht opgenomen bedragen. Zie voor meer informatie paragraaf "Schattingonzekerheden" in de jaarrekening van Van Lanschot per 31 december 2015. De schattingen en veronderstellingen zijn gebaseerd op de meest recente informatie. De werkelijke bedragen kunnen in de toekomst afwijken van deze schattingen en veronderstellingen.

IFRS-standaarden

Per 1 januari 2016 zijn de volgende nieuwe of gewijzigde standaarden verplicht die invloed hebben op het geconsolideerde halfjaarbericht 2016 van Van Lanschot. De wijzigingen hebben geen invloed op het vermogen of resultaat van Van Lanschot.

IFRS 10 Geconsolideerde jaarrekening, IFRS 12 Informatieverschaffing over belangen in andere entiteiten en IAS 28 Investeringsinstellingen in geassocieerde deelnemingen

De wijzigingen hebben betrekking op issues die zich hebben voorgedaan bij het toepassen van de uitzondering van consolidatie voor beleggingsinstellingen. De wijzigingen verduidelijken dat vrijstelling van geconsolideerde financiële verslaggeving van toepassing is op een moedermaatschappij die dochtermaatschappij is van een beleggingsinstelling en wanneer de beleggingsinstelling haar dochtermaatschappijen waardeert tegen reële waarde. Tevens verduidelijken de wijzigingen dat alleen een dochtermaatschappij van een beleggingsinstelling die zelf geen beleggingsinstelling is en ondersteunende diensten levert aan de beleggingsinstelling wordt geconsolideerd. Overige dochtermaatschappijen van een beleggingsinstelling worden gewaardeerd tegen reële waarde. De wijzigingen in IAS 28 staan toe dat de investeerder, wanneer zij de equitymethode toepast, de reële waarde gehanteerd door de beleggingsinstelling mag behouden voor haar belang.

IFRS 10 Geconsolideerde jaarrekening en IAS 28 Investeringsinstellingen in geassocieerde deelnemingen

De wijzigingen adresseren een erkende inconsistentie tussen de vereisten in IFRS 10 en die in IAS 28 in het omgaan met de verkoop of inbreng van activa tussen een investeerder en haar geassocieerde deelneming of joint venture. Het belangrijkste gevolg van de wijzigingen is, dat wanneer een transactie een operationele activiteit omvat, volledige winst of verlies wordt verantwoord, onafhankelijk of het is ondergebracht in een dochteronderneming. Een gedeeltelijke winst of verlies wordt verantwoord wanneer een transactie activa betreft die geen operationele activiteit vormen, zelfs indien deze activa zijn ondergebracht in een dochtermaatschappij.

IFRS 11 Gezamenlijke overeenkomsten

De wijzigingen in IFRS 11 vereisen dat bij verwerving van een aandeel in een gezamenlijke overeenkomst de verantwoordingsvereisten opgenomen in IFRS 3 Bedrijfscombinaties worden toegepast. De wijzigingen verduidelijken tevens dat bij uitbreiding van het belang in een bestaande gezamenlijke overeenkomst geen herwaardering plaatsvindt indien sprake blijft van gezamenlijke zeggenschap.

IAS 1 Presentatie van de jaarrekening

De wijzigingen verduidelijken de huidige toelichtingsvereisten met betrekking tot materialiteit, aggregatie en flexibiliteit in volgorde van presentatie in de toelichting. Tevens verhelderen de wijzigingen de vereisten wanneer additionele subtotaal worden gepresenteerd in de balans, winst-en-verliesrekening en overzicht gerealiseerde en ongerealiseerde resultaten.

IAS 16 en IAS 38 Verduidelijking geaccepteerde methodieken voor afschrijving en amortisatie

De wijzigingen in IAS 16 Materiële vaste activa en IAS 38 Immateriële activa verduidelijken dat inkomsten een patroon van economische voordelen weerspiegelen die worden gegenereerd uit de exploitatie van een bedrijf (waarvan het actief onderdeel is) in plaats van de economische voordelen die worden verbruikt door het gebruik van het actief. Het gevolg is dat de verhouding gegenereerde omzet tot verwachte totale gegenereerde omzet niet gebruikt kan worden om materiële vaste activa af te schrijven en slechts in zeer beperkte omstandigheden gebruikt mag worden voor amortisatie van immateriële activa.

IAS 27 Equitymethode in enkelvoudige jaarrekening

De wijziging staat toe dat entiteiten in hun enkelvoudige jaarrekening de equitymethode gebruiken voor het waarderen van investeringen in deelnemingen, joint ventures en geassocieerde deelnemingen.

Verbeteringen 2012-2014 cycle

De wijzigingen in de standaarden betreffen:

IFRS 5 Vaste activa aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten

De wijziging verduidelijkt dat het wijzigen in de methode van afstoten, door verkoop of door distributie aan de eigenaren, niet beschouwd wordt als een nieuw plan tot verkoop. Het is eerder een voortzetting van het oorspronkelijke plan, er is dus geen onderbreking van de toepassing van de vereisten in IFRS 5. De wijziging dient prospectief te worden toegepast.

IFRS 7 Financiële instrumenten – service contracten

De wijziging verduidelijkt dat indien een service contract een fee omvat dit aanhoudende betrokkenheid in een financieel actief aan kan tonen. De aard van de fee dient te worden geëvalueerd en het contract getoetst aan de richtlijnen voor aangehouden betrokkenheid in IFRS 7 om te bepalen of toelichtingen vereist zijn. De toetsing op aangehouden betrokkenheid moet retrospectief plaatsvinden.

IFRS 7 Financiële instrumenten – toepasselijkheid van de wijzigingen in IFRS 7 op verkorte tussentijdse financiële berichten

De wijziging verduidelijkt dat de vereiste toelichting inzake offsetting niet van toepassing is op verkorte tussentijdse financiële berichten, tenzij deze toelichting een significante update geeft op de informatie opgenomen in de meest recente jaarrekening.

IAS 19 Personeelsbeloningen, disconteringsvoet op valutniveau

De wijziging verduidelijkt dat markttrendement van hoogwaardige ondernemingsobligaties gebaseerd dient te zijn op de valuta waarin de verplichting luidt en niet op de functionele valuta van het land waar de verplichting bestaat.

IAS 34 Tussentijdse berichtgeving, toelichting van informatie 'elders in het tussentijdse financieel verslag'

De wijziging verduidelijkt dat de vereiste interim toelichtingen opgenomen dienen te zijn in het tussentijdse financiële bericht of elders in het verslag met verwijzing naar het tussentijdse financiële bericht, bijvoorbeeld in het verslag van de Executive Board of hoofdstuk Risicobeheer.

Toelichting op de geconsolideerde balans

€ duizend

| 1 Liquide middelen en tegoeden bij centrale banken | 30-6-2016 | 31-12-2015 |
|---|------------------|-------------------|
| Totaal | 810.358 | 881.024 |
| Kas | 189 | 167 |
| Vrij beschikbaar bij centrale bank | 719.502 | 745.013 |
| Verplichte reservedeposito's bij centrale banken | 18.875 | 19.252 |
| Vorderingen op banken | 71.792 | 116.592 |

| 2 Financiële activa aangemerkt als tegen reële waarde via winst-en-verliesrekening | 30-6-2016 | 31-12-2015 |
|---|------------------|-------------------|
| Totaal | 520.396 | 712.578 |
| Vreemdvermogensinstrumenten | | |
| Overheidspapier en papier gegarandeerd door overheid | 13.152 | 124.206 |
| Gedekte obligaties | 434.033 | 509.470 |
| Bedrijven genoteerd | 1.895 | 4.690 |
| Totaal vreemdvermogensinstrumenten | 449.080 | 638.366 |
| Eigenvermogensinstrumenten | | |
| Genoteerde aandelen | 46.034 | 40.342 |
| Niet-genoteerde aandelen | 25.282 | 33.870 |
| Totaal eigenvermogensinstrumenten | 71.316 | 74.212 |

| Financiële activa aangemerkt als tegen reële waarde via winst-en-verliesrekening - vreemdvermogensinstrumenten naar rating * | 30-6-2016 | | 31-12-2015 | |
|---|------------------|-------------|-------------------|-------------|
| | | % | | % |
| Totaal | 449.080 | 100% | 638.366 | 100% |
| AAA | 447.185 | 100% | 633.677 | 100% |
| AA | 1.895 | 0% | 1.901 | 0% |
| A | - | 0% | 2.788 | 0% |

* meest actuele ratings van Fitch ratings zoals bekend bij Van Lanschot

| 3 Beleggingen voor verkoop beschikbaar | 30-6-2016 | | 31-12-2015 | |
|--|---------------------|------------------------|---------------------|------------------------|
| | Reële waarde | Nominale waarde | Reële waarde | Nominale waarde |
| Totaal | 2.038.086 | 1.947.798 | 2.159.141 | 2.033.107 |
| Vreemdvermogensinstrumenten | | | | |
| Overheidspapier en papier gegarandeerd door overheid | 818.296 | 772.000 | 1.050.019 | 963.000 |
| Banken en financiële instellingen genoteerd | 126.610 | 123.500 | 71.309 | 71.000 |
| Gedekte obligaties | 349.337 | 341.500 | 190.932 | 188.000 |
| Asset-Backed Securities | 690.821 | 685.183 | 806.848 | 799.398 |
| Bedrijven genoteerd | 14.122 | 13.906 | - | - |
| Bedrijven cumprefs (participaties) | 8.907 | 11.709 | 8.788 | 11.709 |
| Totaal vreemdvermogensinstrumenten | 2.008.092 | 1.947.798 | 2.127.896 | 2.033.107 |
| Eigenvermogensinstrumenten | | | | |
| Niet-genoteerde aandelen | 18.233 | | 17.376 | |
| Participaties | 11.761 | | 13.869 | |
| Totaal eigenvermogensinstrumenten | 29.994 | | 31.245 | |

| Beleggingen voor verkoop beschikbaar - vreemdvermogensinstrumenten naar rating * | 30-6-2016 | | 31-12-2015 | |
|---|------------------|-------------|-------------------|-------------|
| | | % | | % |
| Totaal | 2.008.092 | 100% | 2.127.896 | 100% |
| AAA | 1.659.129 | 83% | 1.548.844 | 73% |
| AA | 148.607 | 7% | 62.332 | 3% |
| A | 9.488 | 0% | - | 0% |
| Overig | 190.868 | 10% | 516.720 | 24% |

* meest actuele ratings van Fitch ratings zoals bekend bij Van Lanschot

| 4 Beleggingen aangehouden tot einde looptijd | 30-6-2016 | | 31-12-2015 | |
|--|----------------|-----------------|----------------|-----------------|
| | Balans-waarde | Nominale waarde | Balans-waarde | Nominale waarde |
| Totaal | 518.554 | 475.000 | 523.639 | 475.000 |
| Vreemdvermogensinstrumenten | | | | |
| Overheidspapier en papier gegarandeerd door overheid | 333.200 | 300.000 | 337.070 | 300.000 |
| Banken en financiële instellingen genoteerd | 185.355 | 175.000 | 186.569 | 175.000 |

| Beleggingen aangehouden tot einde looptijd naar rating * | 30-6-2016 | % | 31-12-2015 | % |
|--|----------------|-------------|----------------|-------------|
| Totaal | 518.554 | 100% | 523.639 | 100% |
| AA | 333.200 | 64% | 337.070 | 64% |
| A | 185.355 | 36% | 186.569 | 36% |

* meest actuele ratings van Fitch ratings zoals bekend bij Van Lanschot

| 5 Kredieten en vorderingen private en publieke sector | 30-6-2016 | 31-12-2015 |
|---|-------------------|-------------------|
| Totaal | 10.304.520 | 10.504.423 |
| Hypothecaire leningen | 6.392.213 | 6.352.611 |
| Leningen | 2.379.444 | 2.623.418 |
| Rekening-courant | 1.232.951 | 1.349.988 |
| Effectenkredieten en afrekeningsvorderingen | 312.363 | 243.751 |
| Achtergestelde leningen | 12.498 | 14.727 |
| Waardeaanpassing reële-waarde-hedge-accounting | 146.375 | 100.198 |
| Bijzondere waardeverminderingen | -171.325 | -180.270 |

| Verloop bijzondere waardeverminderingen | Specifiek | IBNR | Totaal |
|---|----------------|---------------|----------------|
| Balans per 1 januari 2016 | 165.717 | 14.553 | 180.270 |
| Afboekingen | -8.576 | - | -8.576 |
| Toevoegingen aan de voorziening | 3.013 | -4.748 | -1.735 |
| In rekening gebrachte rente | 1.366 | - | 1.366 |
| Balans per 30 juni 2016 | 161.520 | 9.805 | 171.325 |

| 6 Derivaten | 30-6-2016 | | | 31-12-2015 | | |
|--|----------------|----------------|------------------|----------------|----------------|------------------|
| | Actief | Passief | Contract-bedrag | Actief | Passief | Contract-bedrag |
| Totaal | 384.880 | 496.587 | 8.758.941 | 333.411 | 324.760 | 8.250.126 |
| Derivaten gebruikt voor handelsdoeleinden | 26.512 | 23.669 | 345.077 | 28.820 | 26.994 | 120.440 |
| Derivaten gebruikt voor hedge-accountingdoeleinden | 96.748 | 188.453 | 3.876.060 | 64.954 | 80.411 | 3.435.035 |
| Overige derivaten | 261.620 | 284.465 | 4.537.804 | 239.637 | 217.355 | 4.694.651 |

| 7 Materiële vaste activa | 30-6-2016 | 31-12-2015 |
|---|---------------|---------------|
| Totaal | 75.919 | 79.239 |
| Panden | 51.656 | 54.026 |
| IT, besturingsoftware en communicatieapparatuur | 5.916 | 7.067 |
| Andere activa | 17.772 | 17.946 |
| Onderhanden werk | 576 | 200 |

De boekwaarde van panden niet in gebruik bedraagt € 6,2 miljoen (31 december 2015: € 4,6 miljoen).

| 8 Goodwill en overige immateriële activa | 30-6-2016 | 31-12-2015 |
|--|----------------|----------------|
| Totaal | 173.191 | 175.122 |
| Goodwill | 155.149 | 155.117 |
| Overige immateriële activa | 18.042 | 20.005 |

| 9 Verplichtingen aan bankiers | 30-6-2016 | 31-12-2015 |
|---|------------------|-------------------|
| Totaal | 110.468 | 698.125 |
| Speciale beleningen Europese Centrale Bank | - | 350.000 |
| Deposito's | 35.945 | 77.134 |
| Repo-transacties | - | 219.047 |
| Afrekeningsverplichtingen effectentransacties | 58.837 | 47.329 |
| Opgenomen leningen en voorschotten | 15.686 | 4.615 |

De verplichtingen aan bankiers zijn ten opzichte van 2015 afgenomen met € 587,7 miljoen. Deze daling wordt veroorzaakt door de vervroegde aflossing van TLTRO in juni 2016 met € 350,0 miljoen en afbouw van de repo-transacties met € 219,0 miljoen.

| 10 Verplichtingen private en publieke sector | 30-6-2016 | 31-12-2015 |
|---|------------------|-------------------|
| Totaal | 9.685.797 | 9.908.391 |
| Spaargelden | 4.266.923 | 4.356.513 |
| Deposito's | 449.340 | 753.943 |
| Overige toevertrouwde middelen | 4.960.498 | 4.793.064 |
| Waardeaanpassing reële-waarde-hedge-accounting | 9.036 | 4.871 |

| 11 Financiële passiva aangemerkt als tegen reële waarde via winst-en-verliesrekening | 30-6-2016 | 31-12-2015 |
|---|------------------|-------------------|
| Totaal | 831.291 | 804.603 |
| Niet-gestructureerde schuldbewijzen | 241.827 | 247.709 |
| Gestructureerde schuldbewijzen | 589.465 | 556.894 |

| 12 Uitgegeven schuldbewijzen | 30-6-2016 | 31-12-2015 |
|---|------------------|-------------------|
| Totaal | 2.703.480 | 2.480.005 |
| Obligatieleningen en notes | 1.015.401 | 1.261.729 |
| Covered bonds | 994.179 | 497.257 |
| Notes in het kader van securitisatietransacties | 600.459 | 643.257 |
| Floating rate notes | 52.605 | 58.602 |
| Medium term notes | 12.500 | 12.500 |
| Waardeaanpassing reële-waarde-hedge-accounting | 28.335 | 6.660 |

Van Lanschot heeft eind maart 2016 een 7-jaars Conditional Pass-Through Covered Bond van € 500 miljoen met een coupon van 0,375% geplaatst. De obligaties zijn verkocht aan een brede groep Europese institutionele beleggers. Daarnaast heeft ook een aantal beleggers buiten Europa deelgenomen.

Rating agencies S&P en Fitch hebben een AAA-rating toegekend aan de covered bonds. Het in 2015 opgezette Conditional Pass-Through Covered Bond Programme is gebaseerd op de Nederlandse covered-bond-wetgeving en wordt gedekt door een portefeuille van Nederlandse woninghypotheken. Het programma is geregistreerd bij De Nederlandsche Bank.

Als onderdeel van haar algemene fundingactiviteiten heeft Van Lanschot met deze transactie nieuwe kapitaalmarktfinanciering met een langere looptijd aangetrokken. De transactie leidt tot een verdere versterking en diversificatie van haar fundingprofiel.

De obligatieleningen en notes zijn ten opzichte van 2015 afgenomen met € 246,3 mln voornamelijk door aflossing van een senior ongedekte obligatie van € 228 miljoen in het tweede kwartaal van 2016.

| 13 Voorzieningen | 30-6-2016 | 31-12-2015 |
|---------------------------------|------------------|-------------------|
| Totaal | 31.702 | 23.668 |
| Pensioenvoorzieningen | 9.098 | 10.401 |
| Voorziening jubileumregeling | 2.181 | 2.063 |
| Voorziening personeelskortingen | 3.252 | 3.249 |
| Overige voorzieningen | 17.171 | 7.955 |

De overige voorzieningen zijn ten opzichte van 2015 toegenomen met € 9,2 miljoen. Deze toename wordt voornamelijk veroorzaakt door de getroffen voorziening inzake coulancevergoeding van € 8,0 miljoen aan klanten in het kader van het herstellkader MKB rentederivaten. In het tweede kwartaal 2016 heeft een gedeeltelijke vrijval van een voorziening plaatsgevonden van € 1,5 miljoen omdat de beste schatting van de uitgaven die vereist zijn om de verplichting af te wikkelen significant is gedaald.

| 14 Achtergestelde schulden | 30-6-2016 | 31-12-2015 |
|--|------------------|-------------------|
| Totaal | 117.962 | 118.151 |
| Kapitaalbankbrieven | 100.000 | 100.000 |
| Overige achtergestelde leningen | 16.790 | 16.904 |
| Waardeaanpassing reële-waarde-hedge-accounting | 1.172 | 1.247 |

| 15 Overige reserves | Herwaarderingsreserve beleggingen voor verkoop beschikbaar | | Actuariële resultaten uit hoofde van toegezegd-pensioen-regelingen | Reserve om-rekenings-verschillen vreemde valuta | Reserve kas-stroom-afdekkingen | Inge-houden winsten | Totaal |
|--|---|--------------------------------------|---|--|---------------------------------------|----------------------------|----------------|
| | eigen-vermogens-instrumenten | vreemd-vermogens-instrumenten | | | | | |
| Stand per 1 januari 2016 | 15.467 | 9.380 | -15.201 | 1.939 | -13.670 | 908.799 | 906.714 |
| Nettowijzigingen in reële waarde | 276 | 4.389 | - | - | -3.860 | - | 805 |
| Realisatie ten gunste van winst-en-verliesrekening | -911 | -5.265 | - | - | - | - | -6.176 |
| Resultaatbestemming | - | - | - | - | - | 15.731 | 15.731 |
| Aandelenplannen | - | - | - | - | - | -3.914 | -3.914 |
| Overige mutaties | - | - | - | 16 | - | -4 | 12 |
| Stand per 30 juni 2016 | 14.832 | 8.504 | -15.201 | 1.955 | -17.530 | 920.612 | 913.172 |
| Belastingeffecten | - | 292 | - | - | 1.287 | - | 1.579 |

Toelichting op de geconsolideerde winst-en-verliesrekening

€ duizend

| 16 Interest | H1 2016 | H1 2015 |
|---|----------------|----------------|
| Interestbaten | | |
| Totaal | 209.056 | 290.541 |
| Interestbaten op kasequivalenten | 50 | - |
| Interestbaten op bankiers en private sector | 153.386 | 167.640 |
| Interestbaten op beleggingen aangehouden tot einde looptijd | 3.506 | 3.529 |
| Overige interestbaten | 1.319 | 421 |
| Interestbaten op posten die niet tegen reële waarde worden gewaardeerd | 158.260 | 171.590 |
| Interestbaten op beleggingen voor verkoop beschikbaar | 6.380 | 7.330 |
| Interestbaten op financiële activa aangemerkt tegen reële waarde via winst-en-verliesrekening | 4.958 | 10.942 |
| Interestbaten op derivaten | 39.458 | 100.679 |
| Interestlasten | | |
| Totaal | 100.869 | 189.638 |
| Interestlasten op bankiers en private sector | 27.820 | 48.061 |
| Interestlasten op uitgegeven schuldbewijzen | 22.600 | 30.436 |
| Interestlasten op achtergestelde schulden | 2.481 | 3.424 |
| Overige interestlasten | 241 | 275 |
| Interestlasten op posten die niet tegen reële waarde worden gewaardeerd | 53.142 | 82.196 |
| Interestlasten op tegoeden bij centrale banken | 1.159 | 645 |
| Interestlasten op derivaten | 46.567 | 106.797 |

Het interestresultaat in het eerste halfjaar 2016 is ten opzichte van het eerste halfjaar 2015 met € 7,3 miljoen gestegen. Deze stijging wordt voornamelijk veroorzaakt door lagere interestbaten op de kredietportefeuille van Corporate Banking, de rentevergoeding aan zakelijke klanten inzake het herstellkader MKB rentederivaten en de beleggingsportefeuille welke meer dan gecompenseerd worden door de lagere rentelasten op spaargelden en deposito's als gevolg van lagere volumes en interesttarieven.

| 17 Opbrengsten uit effecten en deelnemingen | H1 2016 | H1 2015 |
|---|----------------|----------------|
| Totaal | 8.626 | 11.064 |
| Opbrengsten uit deelnemingen volgens equitymethode | 6.277 | 3.988 |
| Dividenden en fees | 2.332 | 2.072 |
| Waardeveranderingen beleggingen tegen reële waarde via winst-en-verliesrekening | -894 | 3.851 |
| Gerealiseerde resultaten voor verkoop beschikbare beleggingen in eigenvermogensinstrumenten | 911 | 931 |
| Overige verkoopresultaten | - | 222 |

| 18 Provisies | H1 2016 | H1 2015 |
|---|----------------|----------------|
| Totaal | 117.390 | 140.965 |
| Effectenprovisie | 15.177 | 21.764 |
| Beheerprovisie | 85.079 | 84.510 |
| Kas- en betalingsverkeerprovisie | 5.020 | 5.375 |
| Provisies Corporate Finance en Equity Capital Markets | 8.107 | 25.833 |
| Overige provisie | 4.006 | 3.483 |

De provisie zijn ten opzichte van het eerste halfjaar 2015 met € 23,6 miljoen afgenomen. Deze daling is voornamelijk het gevolg van lagere Corporate Finance commissies en lagere effectenprovisies binnen het segment Merchant Banking als gevolg van uitdagende omstandigheden op de kapitaalmarkt in 2016.

| 19 Resultaat uit financiële transacties | H1 2016 | H1 2015 |
|--|----------------|----------------|
| Totaal | 4.035 | 20.243 |
| Resultaat handel effecten | -1.663 | 633 |
| Resultaat handel valuta | 3.469 | 6.779 |
| Ongerealiseerde resultaten derivaten onder hedge accounting | -3.233 | 770 |
| (On)gerealiseerde resultaten tradingderivaten | 4.037 | 2.347 |
| Gerealiseerde resultaten voor verkoop beschikbare vreemdvermogensinstrumenten | 7.021 | 10.755 |
| Resultaat economische hedges - geen hedge accounting toegepast | -16.640 | 8.614 |
| Resultaat financiële instrumenten aangemerkt als tegen reële waarde via winst-en-verliesrekening | 11.044 | -9.655 |

Het resultaat uit financiële transacties is ten opzichte van het eerste halfjaar 2015 met € 16,2 miljoen afgenomen. Deze daling is onder andere het gevolg van lagere resultaten op de beleggingen voor verkoop beschikbaar. De mutatie van het resultaat economische hedges en het resultaat financiële activa tegen reële waarde via de winst-en-verliesrekening laten het herwaarderingsresultaat zien als gevolg van de veranderende kapitaalmarktrente op de Mark-to-Market-portefeuille en een aantal posities in derivaten.

| 20 Overige inkomsten | H1 2016 | H1 2015 |
|-----------------------------|----------------|----------------|
| Totaal | 21.094 | 21.352 |
| Netto-omzet | 48.256 | 47.169 |
| Inkoopwaarde omzet | -27.162 | -25.817 |

Overige inkomsten bestaan uit inkomsten van niet-strategische deelnemingen. Deze deelnemingen zijn het resultaat van schuldconversie. Dit zijn door Van Lanschot aan bedrijven verstrekte leningen die niet konden worden terugbetaald en werden omgezet in aandelen. Dit geeft de onderneming ademruimte om te herstellen. Van Lanschot beoogt de aandelen in niet-strategische deelnemingen op termijn te vervreemden.

| 21 Personeelskosten | H1 2016 | H1 2015 |
|---|----------------|----------------|
| Totaal | 119.052 | 119.214 |
| Lonen en salarissen | 89.139 | 91.662 |
| Pensioenlasten toegezegde-bijdrageregelingen | 9.203 | 9.825 |
| Pensioenlasten toegezegd-pensioenregelingen | 2.617 | 1.573 |
| Overige sociale lasten | 10.189 | 10.170 |
| Op aandelen gebaseerde betalingen uit hoofde van variabele beloning | 1.549 | 1.016 |
| Andere personeelskosten | 6.354 | 4.968 |

| 22 Andere beheerskosten | H1 2016 | H1 2015 |
|--------------------------------|----------------|----------------|
| Totaal | 93.709 | 81.117 |
| Huisvestingskosten | 11.945 | 11.526 |
| Marketing en communicatie | 5.142 | 6.058 |
| Kantoorkosten | 4.114 | 5.012 |
| Automatiseringskosten | 28.407 | 32.312 |
| Externe accountant | 1.496 | 1.322 |
| Consultancykosten | 7.656 | 6.063 |
| Reis- en verblijfkosten | 6.339 | 6.746 |
| Informatieleveranciers | 5.379 | 4.673 |
| Kosten betalingsverkeer | 1.810 | 1.896 |
| Overige beheerskosten | 21.421 | 5.509 |

De overige beheerskosten zijn in het eerste halfjaar 2016 € 12,6 miljoen hoger ten opzichte van het eerste halfjaar 2015. Deze toename wordt voornamelijk veroorzaakt door dotaties aan de overige voorzieningen € 9,3 miljoen en de bijdrage aan het Single Resolution Fund van € 3,0 miljoen. In de dotatie aan de overige voorzieningen is begrepen de coulancebetaling aan zakelijke klanten van € 6,8 miljoen inzake het herstellkader MKB derivaten. De Belgische spaartakslasten 2016 van € 1,2 miljoen zijn conform IFRIC 21 geheel in het eerste halfjaar van 2016 verantwoord onder de overige beheerskosten.

| 23 Bijzondere waardeverminderingen | H1 2016 | H1 2015 |
|---|----------------|----------------|
| Totaal | -649 | 34.733 |
| Kredieten en vorderingen private sector | -1.735 | 31.925 |
| Beleggingen voor verkoop beschikbaar | 15 | 100 |
| Beleggingen in deelnemingen equitymethode | 370 | - |
| Materiële vaste activa | 627 | 24 |
| Activa verkregen uit executies | 73 | 2.684 |

De post Bijzondere waardeverminderingen omvat het saldo van de noodzakelijk geachte waardeverminderingen en de vrijval van dergelijke waardeverminderingen.

De bijzondere waardeverminderingen Kredieten en vorderingen private en publieke sector zijn ten opzichte van het eerste halfjaar 2015 met € 35,4 miljoen gedaald. Deze daling wordt enerzijds veroorzaakt doordat voor minder kredieten een voorziening benodigd is, terwijl anderzijds de kwaliteit van reeds voorziene kredieten verbeterde waardoor een deel van de voorziening vrijviel. Daarnaast worden minder voorzieningen getroffen door de verkoop van non-performing vastgoedleningen.

24 Belastingen

Latente belastingvorderingen

De latente belastingvorderingen zijn gedaald door de behaalde belastbare winst in het eerste halfjaar van 2016.

Belastingen verantwoord in winst-en-verliesrekening

De onderstaande tabel geeft de belangrijkste onderdelen van de belastingen.

| | H1 2016 | H1 2015 |
|---|----------------|----------------|
| Bedrijfsresultaat voor belastingen uit doorlopende activiteiten | 39.512 | 50.118 |
| Totaal brutoresultaat | 39.512 | 50.118 |
| Geldend belastingpercentage Nederland | 25% | 25% |
| Verwachte belasting | 9.878 | 12.530 |
| Verhoging/verlaging belasting door: | | |
| Belastingvrije opbrengsten effecten en deelnemingen | -2.257 | -2.429 |
| Belaste vrijval fiscale reserves | - | 750 |
| Niet-aftrekbare impairments | - | 625 |
| Niet-aftrekbare kosten | 797 | 446 |
| Niet-verrekenbare verliezen | -47 | 196 |
| Aanpassingen belastingen voorgaande boekjaren | 202 | 837 |
| Effect van buitenlandse tariefsverschillen | -358 | -33 |
| Overige mutaties | -199 | -484 |
| | -1.862 | -92 |
| Totaal belastingen | 8.016 | 12.438 |

Additionele toelichting

€ duizend

| 25 Nettoresultaat per aandeel | H1 2016 | H1 2015 |
|--|---------------|---------------|
| Nettoresultaat | 31.496 | 37.680 |
| Interest eigenvermogeninstrumenten uitgegeven door dochtermaatschappijen | - | -492 |
| Aandeel derden | -1.789 | -3.977 |
| Nettoresultaat toekomstend aan aandeelhouder | 29.707 | 33.211 |
| Gewogen gemiddeld aantal uitstaande aandelen | 400.000 | 400.000 |
| Nettoresultaat per aandeel (€) | 74,27 | 83,03 |

26 Reële waarde

Financiële instrumenten tegen reële waarde

Een deel van de financiële instrumenten wordt in de balans tegen reële waarde opgenomen. De reële waarde is gebaseerd op genoteerde marktprijzen, op in de markt waarneembare gegevens of op niet-in de markt waarneembare gegevens.

Van Lanschot heeft in 2014 een beleidsdocument opgesteld waarin de criteria voor de verdeling van financiële instrumenten, die in de balans tegen reële waarde worden gewaardeerd, op basis van Level 1, Level 2 en Level 3 zijn vastgesteld. In dit document zijn de gehanteerde inputvariabelen opgedeeld naar waarneembare en niet-waarneembare inputvariabelen. Indien de niet-waarneembare inputvariabelen significant zijn wordt het instrument geclassificeerd als Level 3. Een niet-waarneembare inputvariabele is significant als de mutatie van de reële waarde door toepassing van deze inputvariabele groter is dan de gestelde grenswaarden. In 2016 heeft Van Lanschot het beleidsdocument verder verfijnd. De niet waarneembare inputvariabelen worden ieder rapportagemoment getoetst op hun significantie.

Level 1: Genoteerde marktprijzen

De reële waarde van financiële instrumenten die worden verhandeld op een actieve markt wordt gebaseerd op de koers per balansdatum (marktnotering). Voor financiële activa wordt de biedprijs gehanteerd; voor financiële verplichtingen de laatprijs. Omdat bij deze instrumenten sprake is van een actieve markt vormen de koersen een goede afspiegeling van actuele en veel voorkomende markttransacties tussen onafhankelijke partijen.

Level 2: In de markt waarneembare gegevens

De reële waarde van financiële instrumenten die niet worden verhandeld op een actieve markt (bijvoorbeeld OTC-derivaten) wordt vastgesteld met behulp van kasstroom- en optiewaarderingsmodellen. Van Lanschot selecteert op basis van haar inschattingen een aantal methoden en maakt aannames die gebaseerd zijn op de marktomstandigheden (observeerbare data) per balansdatum. De geschatte contante waarde van toekomstige kasstromen wordt gebruikt om de reële waarde voor de overige financiële instrumenten te bepalen. De reële waarde van renteswaps wordt berekend als de contante waarde van de geschatte toekomstige kasstromen. De disconteringsvoet is gelijk aan de markttrente op balansdatum voor een vergelijkbaar instrument met dezelfde voorwaarden, waarbij rekening gehouden wordt met gestelde zekerheden uit hoofde van credit support annexes (CSA's).

De reële waarde van valutatermijncontracten wordt vastgesteld met gebruik van forward valutakoersen per balansdatum.

Ten aanzien van handelsvorderingen en -verplichtingen wordt verondersteld dat de nominale waarde (na aftrek van geschatte aanpassingen) de reële waarde ervan benadert.

Schattingen en beoordelingen zijn gebaseerd op in het verleden opgedane ervaringen en andere factoren, waaronder ook verwachtingen over toekomstige gebeurtenissen zoals deze zich, naar de huidige stand van zaken, redelijkerwijs kunnen voordoen. Schattingen en beoordelingen worden continu geëvalueerd.

Level 3: Niet in de markt waarneembare gegevens

De financiële instrumenten in deze categorie zijn individueel beoordeeld. De waardering is gebaseerd op de beste inschatting van het management, rekening houdend met de laatstbekende prijzen, prijzen voor vergelijkbare instrumenten en, voor een meer dan niet-significant deel, informatie die niet in de markt waarneembaar is.

| Financiële instrumenten tegen reële waarde | | | | 30-6-2016 |
|--|------------------|------------------|---------------|------------------|
| | Level 1 | Level 2 | Level 3 | Totaal |
| Activa | | | | |
| Financiële activa handelsactiviteiten | 9.618 | 1.575 | 320 | 11.513 |
| Financiële activa aangemerkt als tegen reële waarde via winst-en-verliesrekening | 476.239 | 38.402 | 5.755 | 520.396 |
| Beleggingen voor verkoop beschikbaar | 1.999.186 | - | 38.900 | 2.038.086 |
| Derivaten | 22.720 | 347.288 | 14.872 | 384.880 |
| Totaal activa | 2.507.763 | 387.265 | 59.847 | 2.954.875 |
| Verplichtingen | | | | |
| Financiële verplichtingen handelsactiviteiten | 774 | - | 320 | 1.094 |
| Financiële verplichtingen aangemerkt als tegen reële waarde via winst-en-verliesrekening | - | 773.398 | 57.893 | 831.291 |
| Derivaten | 20.922 | 472.448 | 3.217 | 496.587 |
| Totaal verplichtingen | 21.696 | 1.245.846 | 61.431 | 1.328.972 |

| Financiële instrumenten tegen reële waarde | | | | 31-12-2015 |
|--|------------------|------------------|---------------|------------------|
| | Level 1 | Level 2 | Level 3 | Totaal |
| Activa | | | | |
| Financiële activa handelsactiviteiten | 5.206 | 1.137 | 520 | 6.863 |
| Financiële activa aangemerkt als tegen reële waarde via winst-en-verliesrekening | 659.245 | 39.177 | 14.156 | 712.578 |
| Beleggingen voor verkoop beschikbaar | 2.119.108 | - | 40.033 | 2.159.141 |
| Derivaten | 26.124 | 297.396 | 9.891 | 333.411 |
| Totaal activa | 2.809.683 | 337.710 | 64.600 | 3.211.993 |
| Verplichtingen | | | | |
| Financiële verplichtingen handelsactiviteiten | 88 | - | 330 | 418 |
| Financiële verplichtingen aangemerkt als tegen reële waarde via winst-en-verliesrekening | - | 730.883 | 73.720 | 804.603 |
| Derivaten | 24.859 | 295.630 | 4.271 | 324.760 |
| Totaal verplichtingen | 24.947 | 1.026.513 | 78.321 | 1.129.781 |

In het eerste halfjaar van 2016 zijn de waarderingsmethoden ongewijzigd.

Van Lanschot heeft in het eerste halfjaar van 2016 de niet waarneembare inputvariabelen getoetst op hun significantie. Als gevolg van deze toets hebben transfers plaatsgevonden van level 2 naar 3 en visa versa voor financiële instrumenten behorend tot Derivaten (activa en verplichtingen) en Financiële verplichtingen aangemerkt tegen reële waarde via winst-en-verliesrekening. De transfer van Derivaten (activa) bestaat voor € 2,8 miljoen uit een verschuiving van Level 2 naar Level 3 en voor € 3,4 miljoen uit een verschuiving van Level 3 naar Level 2. De transfer van Financiële verplichtingen aangemerkt tegen reële waarde via winst-en-verliesrekening bestaat voor € 14,5 miljoen uit een verschuiving van Level 2 naar Level 3 en voor € 22,8 miljoen uit een verschuiving van Level 3 naar Level 2. De transfer van Derivaten verplichtingen bestaat voor € 0,0 miljoen uit een verschuiving van Level 2 naar Level 3 en voor € 3,1 miljoen uit een verschuiving van Level 3 naar Level 2.

| Verloopoverzicht financiële activa verantwoord onder Level 3 | | | | | | | |
|--|--------------------------|-------------------------------|---------------------|--------------|----------------|-------------|------------------------|
| Balanspost | Stand per 1 januari 2016 | Naar winst-en-verliesrekening | Naar eigen vermogen | Aankopen | Verkopen | Transfers | Stand per 30 juni 2016 |
| Activa | | | | | | | |
| Financiële activa handelsactiviteiten | 520 | 17 | - | - | -217 | - | 320 |
| Financiële activa aangemerkt als tegen reële waarde via winst-en-verliesrekening | 14.156 | -334 | - | - | -8.067 | - | 5.755 |
| Beleggingen voor verkoop beschikbaar | 40.033 | 435 | 400 | 216 | -2.184 | - | 38.900 |
| Derivaten | 9.891 | 2.268 | - | 3.352 | - | -639 | 14.872 |
| Totaal activa | 64.600 | 2.386 | 400 | 3.568 | -10.468 | -639 | 59.847 |

Verloopoverzicht financiële passiva verantwoord onder Level 3

| Balanspost | Stand per 1 januari 2016 | Naar winst- en verliesrekening | Naar eigen vermogen | Uitgiftes | Settlements | Transfers | Stand per 30 juni 2016 |
|--|--------------------------|--------------------------------|---------------------|------------|---------------|----------------|------------------------|
| Verplichtingen | | | | | | | |
| Financiële verplichtingen handelsactiviteiten | 330 | - | - | - | -10 | - | 320 |
| Financiële verplichtingen aangemerkt als tegen reële waarde via winst-en-verliesrekening | 73.720 | 38 | - | - | -7.539 | -8.326 | 57.893 |
| Derivaten | 4.271 | 1.459 | - | 531 | - | -3.044 | 3.217 |
| Totaal verplichtingen | 78.321 | 1.497 | - | 531 | -7.549 | -11.369 | 61.431 |

Verloopoverzicht financiële activa verantwoord onder Level 3

| | Stand per 1 januari 2015 | Naar winst- en verliesrekening | Naar eigen vermogen | Aankopen | Verkopen | Transfers | Stand per 30 juni 2015 |
|--|--------------------------|--------------------------------|---------------------|------------|---------------|---------------|------------------------|
| Activa | | | | | | | |
| Financiële activa handelsactiviteiten | 219 | - | - | 14 | - | - | 233 |
| Financiële activa aangemerkt als tegen reële waarde via winst-en-verliesrekening | 14.081 | 799 | - | - | -2.575 | - | 12.305 |
| Beleggingen voor verkoop beschikbaar | 62.325 | 1.131 | 2.106 | 221 | -4.361 | - | 61.422 |
| Derivaten | 8.519 | 13.745 | - | - | - | -5.354 | 16.910 |
| Totaal activa | 85.144 | 15.675 | 2.106 | 235 | -6.936 | -5.354 | 90.870 |

Verloopoverzicht financiële passiva verantwoord onder Level 3

| | Stand per 1 januari 2015 | Naar winst- en verliesrekening | Naar eigen vermogen | Uitgiftes | Settlements | Transfers | Stand per 30 juni 2015 |
|--|--------------------------|--------------------------------|---------------------|---------------|---------------|----------------|------------------------|
| Verplichtingen | | | | | | | |
| Financiële verplichtingen aangemerkt als tegen reële waarde via winst-en-verliesrekening | 113.698 | 3.610 | - | 32.771 | -2.055 | -42.353 | 105.671 |
| Derivaten | 1.092 | 2.798 | - | - | - | 252 | 4.142 |
| Totaal verplichtingen | 114.790 | 6.408 | - | 32.771 | -2.055 | -42.101 | 109.813 |

Reële waardeveranderingen opgenomen in de winst-en-verliesrekening van financiële instrumenten Level 3

| | H1 2016 | | | H1 2015 | | |
|--|--------------|----------------|-------------|--------------|----------------|--------------|
| | Gerealiseerd | Ongerealiseerd | Totaal | Gerealiseerd | Ongerealiseerd | Totaal |
| Interest | 452 | - | 452 | 1.211 | - | 1.211 |
| Opbrengsten uit effecten en deelnemingen | 17 | -335 | -318 | - | 819 | 819 |
| Resultaat uit financiële transacties | - | 770 | 770 | - | 7.337 | 7.337 |
| Bijzondere waardeverminderingen | - | -15 | -15 | - | -100 | -100 |
| Totaal | 469 | 420 | 889 | 1.211 | 8.056 | 9.267 |

Toelichting reële-waarde bepaling met behulp van significant in de markt waarneembare gegevens (Level 2)

| | Reële waarde | | Waarderingsmethode | Significante in de markt waarneembare gegevens |
|---|------------------|------------------|---|---|
| | 30-6-2016 | 31-12-2015 | | |
| Activa Financiële activa handelsactiviteiten | 1.575 | 1.137 | - Netto intrinsieke waarde waarbij onderliggende activa tegen reële waarde is gewaardeerd | - Inschattingen van de intrinsieke waarde van de onderliggende investeringen met inachtneming van de daarvoor geldende algemeen geaccepteerde waarderingsmethoden ontvangen van fondsmanagers |
| Financiële activa aangemerkt als tegen reële waarde via winst-en-verliesrekening | 38.402 | 39.177 | - Netto intrinsieke waarde waarbij onderliggende activa tegen reële waarde is gewaardeerd | - Laatst bekende (slot)beurskoers van de onderliggende activa - Laatst gepubliceerde netto intrinsieke waarde - Marktwaaarde welke op waarderingsdatum wordt gelijkgesteld aan de beurskoers - Reële waarde met inachtneming van de daarvoor geldende in het maatschappelijk verkeer aanvaardbare maatstaven |
| Derivaten | 347.288 | 297.396 | - Disconteringsmodel - Optiemodel | - Onderliggende waarde - Rentepercentage - Dividendcurve - Volatiliteit - Consumentenprijsindexcijfers - Seizoeninvloeden - Inflatiecurve - Correlatie - Valutakoersen - CDS Spread - Terugvorderingspercentage |
| Totaal activa | 387.265 | 337.710 | | |
| Verplichtingen Financiële verplichtingen aangemerkt als tegen reële waarde via winst-en-verliesrekening | 773.398 | 730.883 | - Disconteringsmodel - Optiemodel | - Rentepercentages - Onderliggende waarde - Dividendcurve - Volatiliteit - Correlatie - Valutakoersen |
| Derivaten | 472.448 | 295.630 | - Disconteringsmodel - Optiemodel | - Onderliggende waarde - Rentepercentage - Dividendcurve - Volatiliteit - Consumentenprijsindexcijfers - Seizoeninvloeden - Inflatiecurve - Correlatie - Valutakoersen - CDS Spread - Terugvorderingspercentage |
| Totaal verplichtingen | 1.245.846 | 1.026.513 | | |

Toelichting reële-waarde bepaling met behulp van niet in de markt waarneembare gegevens (Level 3)

| | Reële waarde | | Waarderingsmethode | Significante niet in de markt waarneembare gegevens |
|---|---------------|---------------|---|--|
| | 30-6-2016 | 31-12-2015 | | |
| Activa | | | | |
| Financiële activa handelsactiviteiten | 320 | 520 | - Netto-intrinsieke waarde waarbij onderliggende activa en passiva tegen reële waarde is gewaardeerd | - Intrinsieke waarde - Nominale waarde |
| Financiële activa aangemerkt als tegen reële waarde via winst-en-verliesrekening | 5.755 | 14.156 | - Netto-intrinsieke waarde waarbij onderliggende activa en passiva tegen reële waarde is gewaardeerd | - Kostprijs of lagere marktwaarde |
| Beleggingen voor verkoop beschikbaar * | 38.900 | 40.033 | - Disconteringsmodel - Intrinsieke waarde waarbij onderliggende activa zijn gewaardeerd tegen reële waarde | - Rentepercentages - Disconteringsvoet - Laatst gepubliceerde intrinsieke waarden van de onderliggende activa - Multiple analyse van vergelijkbare ondernemingen met een afslag van 25% voor illiquiditeit en ondernemingsgrootte - Laatst bekende aandelenkoers - EBITA - Emissie of overdrachtskoers - Beurskoers van de laatste handelsdag - Nominale waarde met aftrek van voorzieningen |
| Derivaten * | 14.872 | 9.891 | - Disconteringsmodel - Optiemodel | - Volatiliteit - Correlatie - Seizoensinvloeden |
| Totaal activa | 59.847 | 64.600 | | |
| Verplichtingen | | | | |
| Financiële verplichtingen handelsactiviteiten | 320 | 330 | - Netto-intrinsieke waarde waarbij onderliggende activa en passiva tegen reële waarde is gewaardeerd | - Intrinsieke waarde - Nominale waarde |
| Financiële verplichtingen aangemerkt als tegen reële waarde via winst-en-verliesrekening ** | 57.893 | 73.720 | - Disconteringsmodel - Optiemodel | - Volatiliteit - Correlatie |
| Derivaten * | 3.217 | 4.271 | - Disconteringsmodel - Optiemodel | - Volatiliteit - Correlatie - Seizoensinvloeden - CDS spread |
| Totaal verplichtingen | 61.431 | 78.321 | | |

* Voor de range en sensitiviteit van deze financiële instrumenten wordt verwezen naar tabel Toelichting range en sensitiviteit van niet in de markt waarneembare gegevens. Voor de overige financiële instrumenten is er geen range of sensitiviteit aanwezig.

Toelichting range en sensitiviteit van niet in de markt waarneembare gegevens (Level 3)

| | Significante niet in de markt waarneembare gegevens | Range | Sensitiviteit |
|--|---|--|---|
| Activa Beleggingen voor verkoop beschikbaar Vreemdvermogensinstrumenten bedrijven cumprefs (participaties) | - Rentepercentages - Disconteringsvoet | 7% - 12% 7% - 12% | mutatie 1% - mutatie € 0,1 miljoen mutatie 1% - mutatie € 0,1 miljoen |
| Derivaten Derivaten reële-waarde-hedge-accounting - Inflation linked swaps Derivaten structured products - Opties - Equity swaps | - Seizoensinvloeden - Correlatie - Volatiliteit - Correlatie | -7% - 6% (1%) -20% - 25% (3%) 21% - 26% (24%) -21% - 26% (3%) | n/a totale impact € 0,4 miljoen totale impact € 0,5 miljoen totale impact -€ 0,5 miljoen |
| Verplichtingen Financiële passiva aangemerkt als tegen reële waarde via winst-en-verliesrekening Gestructureerde schuldbewijzen | - Correlatie | -20% - 26% (3%) | totale impact -€ 0,4 miljoen |
| Derivaten Derivaten reële-waarde-hedge hedge accounting - Inflation linked swaps Derivaten structured products - Opties - Equity Swaps | - Seizoensinvloeden - Correlatie - Volatiliteit - Correlatie | -7% - 6% (1%) -20% - 25% (2%) 21% - 26% (24%) -19% - 26% (3%) | n/a totale impact € 0,0 miljoen totale impact € 0,2 miljoen totale impact -€ 0,5 miljoen |

Financiële instrumenten die niet tegen reële waarde worden gewaardeerd

Voor de bepaling van de reële waarde van de financiële instrumenten die niet tegen reële waarde worden gewaardeerd, wordt het bedrag waartegen het instrument zou kunnen worden uitgewisseld in een zakelijke transactie tussen bereidwillige partijen genomen, anders dan in een gedwongen of liquidatie-uitverkoop. Van Lanschot hanteert de marktwaarde om de reële waarde te bepalen, wanneer een actieve markt voorhanden is. Voor financiële instrumenten waarvoor geen marktprijs beschikbaar is, is de reële waarde daarom geschat op basis van de contante waarde of andere schattings- en waarderingsmethoden.

| Financiële instrumenten die niet tegen reële waarde worden gewaardeerd | | | | | | | |
|--|--------------|---------------|--------------|---------------|-------|--|---|
| | 30-6-2016 | | 31-12-2015 | | | | Significante (niet) in de markt waarneembare gegevens |
| | Reële waarde | Balans-waarde | Reële waarde | Balans-waarde | Level | Waarderingsmethode | |
| Activa | | | | | | | |
| Vorderingen op bankiers | 331.259 | 331.257 | 200.094 | 200.073 | 2 | Contant gemaakte kasstromen met gebruik van toepasselijke geldmarktrente- percentages | rentepercentage en disconteringsvoet |
| Beleggingen aangehouden tot einde looptijd | 565.447 | 518.554 | 557.396 | 523.639 | 1 | Genoteerde marktprijzen | - |
| Kredieten en vorderingen private en publieke sector | 10.987.723 | 10.304.520 | 11.039.054 | 10.504.423 | 3 | Contant gemaakte kasstromen met gebruik van actuele markttarieven voor soortgelijke kredieten en rekeninghoudend met kredietwaardigheid van de tegenpartij | rentepercentage, disconteringsvoet en kredietrisico tegenpartij |
| Passiva | | | | | | | |
| Verplichtingen aan bankiers | 110.470 | 110.468 | 698.209 | 698.125 | 3 | Contant gemaakte kasstromen met gebruik van toepasselijke geldmarkt- rentetarieven voor verplichtingen met een vergelijkbare resterende looptijd rekeninghoudend met het eigen kredietrisico | rentepercentage, disconteringsvoet en eigen kredietrisico |
| Verplichtingen private en publieke sector | 9.801.211 | 9.685.797 | 10.052.917 | 9.908.391 | 3 | Contant gemaakte kasstromen met gebruik van toepasselijke geldmarkt- rentetarieven voor verplichtingen met een vergelijkbare resterende looptijd rekeninghoudend met het eigen kredietrisico | rentepercentage, disconteringsvoet en eigen kredietrisico |
| Uitgegeven schuldbewijzen | 2.742.522 | 2.703.480 | 2.522.843 | 2.480.005 | 3 | Contant gemaakte kasstromen met gebruik van toepasselijke rentetarieven voor schuldbewijzen met een vergelijkbare resterende looptijd rekeninghoudend met het eigen kredietrisico | rentepercentage, disconteringsvoet en eigen kredietrisico |
| Achtergestelde schulden | 126.776 | 117.962 | 146.131 | 118.151 | 3 | Contant gemaakte kasstromen met gebruik van toepasselijke rentetarieven voor schuldbewijzen met een vergelijkbare resterende looptijd rekeninghoudend met het eigen kredietrisico | rentepercentage, disconteringsvoet en eigen kredietrisico |

27 Saldering financiële vaste activa en passiva

| Saldering financiële activa en passiva | | | | | 30-6-2016 |
|--|---------------|--|--|---|-------------|
| | Brutobedragen | Brutobedragen die gesaldeerd zijn in de balans | Nettobedragen gepresenteerd in de balans | Gerelateerde bedragen die niet gesaldeerd zijn in de balans | Nettobedrag |
| Derivaten (vorderingen) | 452.607 | 67.727 | 384.880 | 17.164 | 367.716 |
| Derivaten (verplichtingen) | 564.315 | 67.727 | 496.587 | 17.164 | 479.423 |

| Saldering financiële activa en passiva | | | | | 31-12-2015 |
|--|---------------|--|--|---|-------------|
| | Brutobedragen | Brutobedragen die gesaldeerd zijn in de balans | Nettobedragen gepresenteerd in de balans | Gerelateerde bedragen die niet gesaldeerd zijn in de balans | Nettobedrag |
| Derivaten (vorderingen) | 700.020 | 366.609 | 333.411 | 66.137 | 267.274 |
| Derivaten (verplichtingen) | 691.369 | 366.609 | 324.760 | 66.137 | 258.623 |

28 Verbonden partijen

| H1 2016 | | | | | |
|---|---------------|---------------|----------------------|------------------------|---------------------|
| | Opbrengsten | Lasten | Te vorderen bedragen | Verschuldigde bedragen | Afgegeven garanties |
| Totaal | 10.747 | 11.369 | 21.697 | 16.619 | 183 |
| Aandeelhouders met een aandelenbelang van ten minste 5% | 10.700 | 11.369 | 18.794 | 15.511 | - |
| Geassocieerde deelnemingen | - | - | - | - | - |
| Beleggingen in deelnemingen equity methode | 47 | - | 2.903 | 1.108 | 183 |

| H1 2015 | | | | | |
|---|---------------|---------------|----------------------|------------------------|---------------------|
| | Opbrengsten | Lasten | Te vorderen bedragen | Verschuldigde bedragen | Afgegeven garanties |
| Totaal | 32.405 | 35.600 | 66.405 | 34.129 | 180 |
| Aandeelhouders met een aandelenbelang van ten minste 5% | 32.225 | 35.514 | 54.233 | 30.928 | - |
| Geassocieerde deelnemingen | 23 | - | 13 | - | - |
| Beleggingen in deelnemingen equity methode | 157 | 86 | 12.159 | 3.201 | 180 |

Voor meer informatie over verbonden partijen wordt verwezen naar het jaarverslag 2015 (vanaf pagina 199).

Segmentinformatie

De segmentatiebasis is bepaald op bedrijfssegmenten aangezien het risico- en rendementsprofiel van Van Lanschot voornamelijk wordt beïnvloed door verschillen in aangeboden producten en diensten. Van Lanschot heeft haar activiteiten georganiseerd in een vijftal operationele segmenten. Transacties tussen de operationele segmenten vinden plaats tegen commerciële voorwaarden (at arm's length).

Private Banking

Van Lanschot richt zich met een breed scala aan producten in de privatebankingmarkt op de vermogende particulieren en ondernemers. Daarnaast richt Van Lanschot zich op business professionals & executives, healthcare professionals en verenigingen & stichtingen.

Asset Management

Asset Management is een gespecialiseerde vermogensbeheerder en richt zich enerzijds op een aantal beleggingsstrategieën en biedt anderzijds fiduciair vermogensbeheer. De klanten zijn nationale en internationale institutionele beleggers, zoals pensioenfondsen en verzekeraars.

Merchant Banking

Merchant Banking biedt gespecialiseerde diensten als effectendienstverlening, begeleiding van fusies en overnames, kapitaalmarkt-transacties en financieringsadvies aan institutionele beleggers, ondernemingen, financiële instellingen en (semi-) overheidsinstellingen.

Corporate Banking

Een team van experts houdt zich binnen Corporate Banking bezig met het beheer en de afbouw van de kredietportefeuille van vastgoed- en zakelijke leningen die geen relatie met Private Banking hebben.

Overige activiteiten

Hieronder vallen onder andere activiteiten die plaatsvinden op het gebied van rente-, markt- en liquiditeitsrisicomanagement. Ook zijn hier de activiteiten van Van Lanschot Participaties opgenomen, alsmede de activiteiten van de niet-strategische deelnemingen.

De presentatie van operationele segmentinformatie is met ingang van huidig boekjaar gewijzigd om deze te laten aansluiten bij de wijze waarop de segmentinformatie aan de Executive Board (EB) wordt gerapporteerd. De uitsplitsing naar interestbaten en interestlasten wordt niet meer gepresenteerd evenals de uitsplitsing naar provisiebaten en -lasten. In 2016 heeft het management van Van Lanschot besloten om duidelijk onderscheid te maken tussen direct beïnvloedbare eigen kosten en doorbelaste kosten. Dit onderscheid wordt nu zichtbaar in onderstaande tabellen. De vergelijkende cijfers van het eerste halfjaar 2015 zijn hiervoor aangepast. In 2016 is een aantal afdelingen vanuit segment Overig naar Private Banking verschoven. Als gevolg hiervan zijn de andere beheerskosten binnen Private Banking gestegen en is het aandeel in de doorbelaste kosten gedaald. Binnen het segment Overig is de tegengestelde beweging zichtbaar.

| Operationele segmenten | H1 2016 | | | | | |
|---|-----------------|------------------|------------------|-------------------|----------------------|--------------|
| | Private Banking | Asset Management | Merchant Banking | Corporate Banking | Overige activiteiten | Totaal |
| € miljoen | | | | | | |
| Winst-en-verliesrekening | | | | | | |
| Interest | 81,6 | -0,0 | 0,0 | 24,2 | 2,4 | 108,2 |
| Opbrengsten uit effecten en deelnemingen | - | -0,1 | - | - | 8,7 | 8,6 |
| Provisies | 52,4 | 43,4 | 19,3 | 1,5 | 0,7 | 117,4 |
| Resultaat uit financiële transacties | 0,6 | 0,1 | 1,9 | - | 1,4 | 4,0 |
| Overige inkomsten | - | - | - | - | 21,1 | 21,1 |
| Totaal inkomsten operationele activiteiten | 134,6 | 43,4 | 21,3 | 25,8 | 34,3 | 259,3 |
| Personeelskosten | 45,5 | 17,5 | 10,2 | 2,6 | 43,4 | 119,1 |
| Andere beheerskosten | 33,2 | 11,1 | 3,4 | 6,7 | 39,3 | 93,7 |
| Doorbelaste kosten | 31,3 | 7,2 | 4,8 | 8,8 | -52,1 | - |
| Afschrijvingen | 1,2 | 0,2 | 0,0 | - | 6,3 | 7,7 |
| Bijzondere waardeverminderingen | 2,4 | - | 0,0 | 1,0 | -4,0 | -0,6 |
| Totaal lasten | 113,5 | 36,0 | 18,4 | 19,1 | 32,9 | 219,8 |
| Bedrijfsresultaat voor belastingen | 21,1 | 7,5 | 2,9 | 6,7 | 1,4 | 39,5 |
| Efficiencyratio (%) | 83% | 83% | 86% | 70% | | |

| Operationele segmenten | H1 2015 | | | | | |
|---|-----------------|------------------|------------------|-------------------|----------------------|--------------|
| | Private Banking | Asset Management | Merchant Banking | Corporate Banking | Overige activiteiten | Totaal |
| € miljoen | | | | | | |
| Winst-en-verliesrekening | | | | | | |
| Interest | 82,5 | 0,0 | -0,1 | 30,8 | -12,2 | 100,9 |
| Opbrengsten uit effecten en deelnemingen | - | 0,2 | - | - | 10,9 | 11,1 |
| Provisies | 57,3 | 40,6 | 40,5 | 2,0 | 0,6 | 141,0 |
| Resultaat uit financiële transacties | 1,0 | -0,1 | 1,8 | - | 17,6 | 20,2 |
| Overige inkomsten | - | - | - | - | 21,4 | 21,4 |
| Totaal inkomsten operationele activiteiten | 140,7 | 40,7 | 42,1 | 32,8 | 38,2 | 294,5 |
| Personeelskosten | 42,9 | 15,3 | 14,0 | 3,6 | 43,4 | 119,2 |
| Andere beheerskosten | 17,2 | 6,2 | 4,4 | 0,4 | 52,9 | 81,1 |
| Doorbelaste kosten | 56,4 | 7,2 | 4,5 | 11,7 | -79,8 | - |
| Afschrijvingen | 2,4 | 0,0 | 0,1 | - | 6,8 | 9,3 |
| Bijzondere waardeverminderingen | 16,1 | - | -0,0 | 13,1 | 5,5 | 34,7 |
| Totaal lasten | 135,0 | 28,8 | 22,9 | 28,9 | 28,8 | 244,4 |
| Bedrijfsresultaat voor belastingen | 5,7 | 11,9 | 19,1 | 4,0 | 9,3 | 50,1 |
| Efficiencyratio (%) | 84% | 71% | 54% | 48% | | |

Gebeurtenissen na de verslagperiode

Van Lanschot Participaties

Op 1 juli 2016 is overeenstemming bereikt over het verwerven van een minderheidsbelang in Market Food Group. Market Food Group (MFG) is een toonaangevende Nederlandse brood- en banketbakkerij met diverse welbekende franchiseformules. De transactie is nog onderworpen aan de goedkeuring van de Autoriteit Consument en Markt (ACM).

Op 21 juli 2016 is een meerderheidsbelang verworven in Allshare, een bedrijf dat IT back office oplossingen biedt voor Van Lanschot voor een koopsom van € 1 plus een earn-out betaling door Van Lanschot aan de verkoper bij een toekomstige verkoop van de aandelen door Van Lanschot. Van Lanschot zal € 2 miljoen liquiditeiten bieden in twee tranches, waarvan € 1 miljoen inmiddels in het tweede kwartaal 2016 is verstrekt.

Herstellkader MKB rentederivaten

Van Lanschot heeft op 5 juli 2016 bekend gemaakt dat zij instemt met het uniform herstellkader voor klanten met rentederivaten. Dit betekent dat de betreffende klanten een coulancevergoeding zal worden aangeboden. Hiervoor is in de halfjaarcijfers 2016 een extra voorziening opgenomen van € 8,0 miljoen. In combinatie met de eerdere voorziening bedraagt het totale hiervoor gereserveerde bedrag € 9,7 miljoen.

Van Lanschot heeft zakelijke klanten tot en met 2013 op zorgvuldige wijze rentederivaten aangeboden in het kader van haar zakelijke kredietverlening, als alternatief voor vastrentende leningen. Het aantal klanten en ook het aantal verkochte rentederivaten was relatief beperkt. Van Lanschot paste maatwerk toe: er werden alleen gewone renteswaps en rentecaps aangeboden die aansloten bij kredietverlening aan klanten. Van Lanschot stemt in met het herstellkader om een efficiënte afwikkeling van de derivaten-dossiers van MKB-klanten mogelijk te maken.

Van Lanschot heeft sinds 2014 geen nieuwe rentederivaten meer aangeboden.

Private Banking

Van Lanschot, Achmea en Staalbankiers hebben bekend gemaakt dat zij overeenstemming hebben bereikt over de overname door Van Lanschot van de private banking-activiteiten van Staalbankiers. Van Lanschot neemt naast de private banking-klantrelaties maximaal € 1,7 miljard beheerd vermogen, € 280 miljoen spaargelden en een beperkt aantal effectenkredieten over. Daarnaast komen de private bankers en beleggingsspecialisten van Staalbankiers (in totaal 25 medewerkers) in dienst bij Van Lanschot. De transactie heeft geen betrekking op de overige activiteiten van Staalbankiers.

Van Lanschot betaalt een initiële overnameprijs van € 16 miljoen voor de over te nemen activiteiten. De definitieve overnameprijs kan hoger of lager uitvallen, afhankelijk van het definitieve bedrag aan beheerd vermogen dat overkomt naar Van Lanschot. Deze transactie vindt plaats onder voorbehoud van een aantal voorwaarden, waaronder het verkrijgen van verklaringen van geen bezwaar van DNB en het afronden van de medezeggenschapstrajecten met de ondernemingsraden van Van Lanschot en Achmea.

Overige gegevens

Bestuurdersverklaring

De Raad van Bestuur verklaart hierbij dat, voorzover haar bekend, het verkort geconsolideerd interim rapport over het eerste halfjaar 2016, opgesteld overeenkomstig IAS 34 (Interim Financial Reporting), een getrouw beeld geeft van de activa, de passiva, de financiële positie en de winst of het verlies van F. van Lanschot Bankiers NV en de gezamenlijke in de consolidatie opgenomen ondernemingen, en het interim rapport een getrouw overzicht geeft van de informatie vereist krachtens art. 5:25d leden 8 en 9 van de Wet op het Financieel Toezicht.

's-Hertogenbosch, 23 augustus 2016

Raad van Bestuur

Karl Guha, voorzitter

Constant Korthout

Richard Bruens

Arjan Huisman